VÕRU LINNA LEHT
VÕRU
November 9 (226) 2026

Võru linna noortevolikogu sai uue koosseisu ja juhid

NOORTE HÄÄL 19.–21. oktoobril toimusid Võru linna noortevolikogu valimised ja 6. novembril Võru linna noortevolikogu teise koosseisu esimesel koosolekul valiti noortevolikogule esimees ja aseesimees.

Võru linna noortevolikokku kandideeris üheksa noort, kes kõik said võimaluse kaks aastat osaleda linna noortevolikogu töös. Noortevolikogu esimesel koosolekul valiti hääletuse tulemusena esimeheks Parksepa Keskkooli 11. klassi õpilane Mia-Lisete Erik, kes sai viis häält, ja aseesimeheks Võru Gümnaasiumi 12. klassi õpilane Alfred Hurt, kes sai kolm häält.

Võru linna noortevolikogu teise koosseisu kuuluvad 8.–12. klassi õpilased Võru Kesklinna Koolist, Võru Gümnaasiumist, Väike Werrone Koolist ja Parksepa Keskkoolist. Kolm neist, Mia-Lisete Erik, Alfred Hurt ja Kertu Loviisa Hummal, kuulusid ka eelmise Võru linna noortevolikogu koosseisu. Enamik uutest noortevolikogu noortest tõid enesetutvustuses välja spordiga tegelemise. Liikmed jaotuvad üldiselt kaheks – ekstraverdid ja introverdid. Nii noortevolikogu esimees kui ka aseesimees peavad end headeks suhtlejateks ning julgustavad küsimuste korral alati nende poole pöörduma.

Võru linna noortevolikogu esimees Mia-Lisete Erik, kes oli ka eelmise noortevolikogu liige, sai kahe eelneva aasta jooksul oma sõnul üpris hea ülevaate, kuidas noortevolikogu toimib, mis on tehtud ja mis veel plaanis. Projekti raames korraldati 2025. aasta suvel Võru esimene noortekonverents. „See on üks minu eesmärkidest – julgeda teha asju, mida varem ei ole tehtud, või teha asju, mis tunduvad esialgu absurdsed. Tahan ka võimalikult palju näidata, kuidas asjad päriselt käivad, kuidas tähtsaid dokumente käsitletakse, viia noori kokku ametnikega jne. Meid on noortevolikogus küll vähe, kuid see ei tähenda, et me ei saaks midagi korda saada. Kui meil on omavahel hea koostöö ja tugev side, siis võime mida iganes ellu viia. Kõik on koostöös tehtav," tutvustas ambitsioonikas Mia-Lisete Erik linna noortevolikogu esimesel koosolekul oma eesmärke.

Võru linna noortevolikogu aseesimehel Alfred Hurdil on samuti noortevolikogu kogemus eelmise koosseisu liikmena. Tema eestvedamisel toimus Võru Gümnaasiumis tänavu kevadel oskohvik, kus osalesid kõik Võru koolid. Ürituse eesmärk oli noortelt saada sisendit neid puudutavate teemade ja probleemide kohta.

Võru linna noortevolikogu teise koosseisu liikmed ja juhid. Paremal noortevolikogu esimees Mia-Lisete Erik ja paremalt teine (taga) aseesimees Alfred Hurt. Fotod: Birgit Pettai

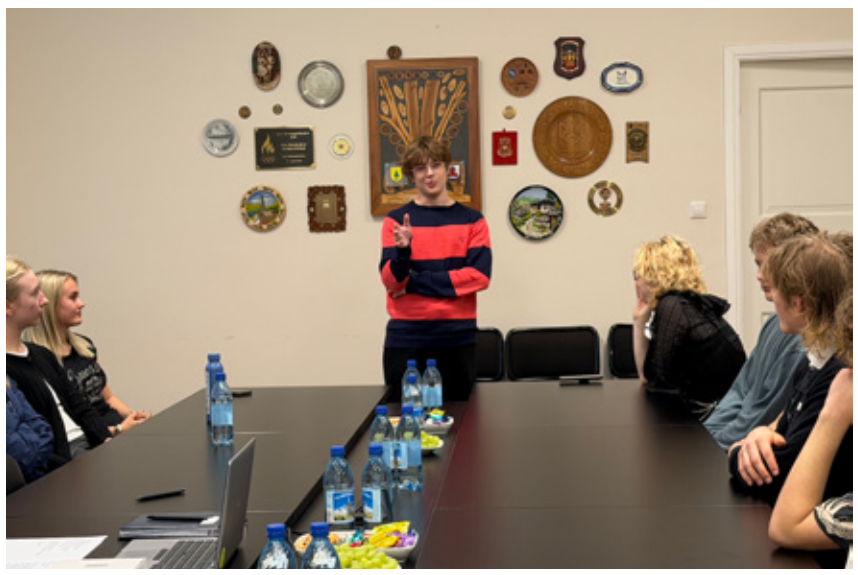

Võru linna noortevolikogu teise koosseisu esimesel koosolekul jagas oma kogemusi ka noortevolikogu eelmise koosseisu esimees Simo Sulg.

Võru linna noortevolikogu teise koosseisu esimesel koosolekul jagas oma kogemusi ka eelmise koosseisu esimees Simo Sulg, kes kandideeris Võru noortevolikogu esimeheks kaks aastat tagasi, sest talle meeldib inimesi aidata. Noortevolikogu töös osalemine on tema sõnul nagu lumepalli veeretamine. „Kui sa ehitad lumememme, sa ju veeretad lumepalli ja see läheb järjest suuremaks. Kui mina gümnaasiumi esimesel aastal tulin noortevolikokku, siis ma ei olnud väga aktiivne noor. Ma olin introvert," jagas ta ning jutustas, kuidas ta gümnaasiumis õpilasesindusega liitus ja kuulis Võru linna noortevolikogust, mille esimeheks ta sai. „Isegi liikmena saad sa oma lumepalli suuremaks veeretada. Täna tegelikult olengi ma nii kaugele jõudnud, et noortevolikogu esimehe töö on teinud mind palju julgemaks ja julgus on väga tähtis minu jaoks," rääkis Sulg ning julgustas uue noortevolikogu koosseisu liikmeid kõike proovima ja igast võimalusest kinni haarama. „Ma arvan, et juba see, et te täna siin istute, tähendab väga palju. Vähemalt selle esimese sammu olete juba teinud ning loodetavasti on see esimene samm juba mitmetest järgmistest ka," lisas Simo Sulg.

VÕRU LINNA NOORTEVOLIKOGU LIIKMED:

- Aksel Albrecht
- Alfred Hurt (aseesimees)
- Joonas Alev
- Kertu Loviisa Hummal
- Loore Tagen
- Mia-Lisete Erik (esimees)
- Märt Kõiva
- Sebastian Johannes Klooren
- Uku Märdin

Võru linnavolikogu esimees Tarmo Piirmann avaldas lootust, et volikogu ja noortevolikogu koostöö muutub tõhusamaks ja noorte hääl kostab Võru linnas kõvemini. Tema sõnul on oluline, et noored saaksid ka kõikidest Võru linna tegemistest parema ülevaate. Piirmanni sõnul on omakorda väljakutse sõnastada dokumendid noortevolikogu jaoks lihtsamas keeles.

Võru abilinnapea Ainika Suleva kiitis noori, kes otsustasid Võru linna noortevolikogu töös kaasa lüüa, sest see näitab, et neile läheb linnas toimuv korda. „Seda, mida noortel on vaja, teavad kõige rohkem noored ise," ütles ta. Abilinnapea julgustas noori mõtteid jagama: „See on väga hea võimalus praegu õppida, kuidas sünnivad otsused, kuidas oma ideid niimoodi esitleda, et sind kuulatakse, ja selle hea ideega edasi minna. Lisaks saad teada ka, mis on reaalselt võimalik, sest mõnikord tuleb seda ideed kohandada võimalustega, mis meil on."

Noortevolikogu eesmärk on arutada linna pädevusse kuuluvaid noori puudutavaid küsimusi ning teha nende kohta ettepanekuid linnavolikogule ja linnavalitsusele, lähtudes noorte vajadustest ja huvidest. Nagu eelmine koosseis, koguneb ka uus noortevolikogu reedeti. Järgmisel korral kohtutakse 4. detsembril kell 15.30. Uus Võru linna noortevolikogu esimees Mia-Lisete Erik soovib rollid ära jaotada vastavalt sellele, milles keegi tugev on. See aitaks noortevolikogu esimehe sõnul tegevuste puhul ülesandeid sujuvamalt jagada.

Birgit Pettai
linnalehe toimetaja

JUHTKIRI

Katariina kirik – sündinud koos Võru linnaga

Jüri Kaver
abilinnapea

On hooneid, mis kuuluvad linnale, ja on hooneid, millele kuulub koht linna hinges. Võru Katariina kirik on kahtlemata üks viimastest.

Kui keisrinna Katariina II tahtel 1784. aastal Võru linn rajati, sündis koos uue linnaga ka unistus oma kirikust. Juba neli aastat hiljem, 1788. aastal, alustati Katariina kiriku ehitamist ning 24. juulil 1793 pühitseti vastvalminud pühakoda. Nii võib öelda, et Katariina kirik sündis koos Võru linnaga. Nad on kasvanud ja vananenud üheskoos, jaganud samu rõõme ja raskusi ning jõudnud läbi sajandite tänasesse päeva.

Kui mõelda, kui palju on maailm nende enam kui kahe sajandi jooksul muutunud, tundub lausa imeline, et kirik seisab endiselt oma kohal. Tema ümber on vahetunud riigikorrad, põlvkonnad ja ajastud. Tänavatel on liikunud hobuvankrid ja autod, majad on kerkinud ja kadunud, inimesed tulnud ja läinud. Ent Katariina kirik on jäänud.

Tema müüride vahel on ristitud lapsi, laulatatud armastajaid ja saadetud viimsele teekonnale meie lähedasi. Siin on palvetatud rahu eest, otsitud lohutust rasketel aegadel ning tänatud elu ilusate hetkede eest. Kui need müürid oskaksid rääkida, kuuleksime lugusid tuhandetest võrulastest, kelle eludest on kujunenud meie linna ajalugu.

Seepärast ei ole Katariina kirik üksnes koguduse pühakoda. Ta on osa meie kõigi ühisest pärandist. Ka nende jaoks, kes kirikus sageli ei käi, on see hoone midagi enamat kui üks vana maja linnasüdames. Ta on tuttav maamärk, vaikne tunnistaja ja side meie esivanematega.

Tänavu septembris algasid Katariina kirikus korrastustööd ning ajalooliste siseviimistluskihtide uuringud, mida teeb tunnustatud restaureerimisvaldkonna spetsialist Nele Rohtla. Uuringud kestavad veel, kuid juba esimesed värviproovid on pakkunud põnevaid avastusi. Need annavad alust arvata, et kiriku algne siseilme võis olla märksa rikkalikum ja värviküllasem, kui oleme harjunud seda tänapäeval nägema. Võimalik, et aastakümnete ja sajandite jooksul üksteise peale kantud värvikihtide all peitub sootuks teistsugune Katariina kirik – selline, mida meie esivanemad tundsid, kuid mida meie põlvkonnad pole enam näinud. Lõplikke järeldusi on veel vara teha. Uuringud jätkuvad ning ees võib oodata uusi avastusi, kuid juba praegu on põhjust tunda elevust ja ootusärevust. On ju midagi erakordselt ilusat teadmises, et hoone, mida oleme terve elu tundnud, suudab meid veel üllatada, justkui avaks ajalugu meie ees tasapisi ust, mille olemasolu olime unustanud.

Katariina kiriku tulevik ei tähenda siiski ainult kunagise ilu avastamist ja säilitamist. Sama oluline on küsimus, kuidas anda sellele väärikale hoonele uut elu. Katariina kogudusel on soov võtta kasutusele ka kiriku katusealune, mis avaks võimaluse senisest avaramaks ja mitmekesisemaks ruumikasutuseks. Selle mõtte elluviimiseks korraldab Võru Linnavalitsus arhitektuurikonkursi, mille eesmärk on leida parim lahendus kogu kirikuhoone terviklikuks kasutuselevõtuks. See on ettevõtmine, mis nõuab nii julgust kui ka suurt vastutustunnet. Ajaloolise hoone puhul ei saa lähtuda üksnes tänastest vajadustest. Iga muudatus peab austama seda, mille on loonud eelmised põlvkonnad.

Meie soov on, et Katariina kirik võiks tulevikus olla senisest veelgi avatum paik, kus kohtuvad vaimulik elu, kultuur, muusika ja kogukond ning kus ajalooline väärikus ei takista uut elu, vaid annab sellele sügavama tähenduse. Kiriku tõeline väärtus ei seisne üksnes tema müürides, tornis või kaunites detailides. Selle väärtuse annavad inimesed, kes sinna tulevad, ning tähendus, mida see paik nende jaoks kannab.

Iga põlvkond saab oma eelkäijatelt midagi päranduseks. Mõnikord on selleks kodu või perekonna mälestused, mõnikord terve linn oma tänavate, parkide ja ajalooliste hoonetega. Meie ei ehitanud Katariina kirikut. Selle rajasid inimesed, kes uskusid alles sündiva Võru linna tulevikku. Kui kirikut ehitama hakati, elas linnas vaid mõnisada inimest. Ometi kavandati pühakoda märksa suuremale kogudusele. See oli oma aja kohta julge otsus, kuid ennekõike väljendas see usku, et linn kasvab, areneb ja kestab.

Nüüd, enam kui 230 aastat hiljem, seisame meie omakorda küsimuse ees: mida jätame sellest pärandist järgmistele põlvkondadele? Kas piirdume sellega, et hoiame vanad müürid püsti, või suudame anda neile ka uue hingamise? Usun, et meie kohus on teha mõlemat. Hoida seda, mis on väärtuslik, ning leida tarkust ja võimalusi selle edasiandmiseks.

Katariina kiriku korrastamine ei ole pelgalt ehituslik ettevõtmine ega ühe koguduse mure. See on austusavaldus Võru ajaloole ja inimestele, kes on siin enne meid elanud. See on ka märk sellest, millist linna soovime tulevikus näha – kas linna, mis laseb oma ajaloolisel pärandil tasapisi hääbuda, või linna, mis oskab oma juuri väärtustada ja neist uut jõudu ammutada.

Kirikul on alati olnud veel üks tähendus, mida ei saa mõõta rahas, ruutmeetrites ega ehitustööde maksumuses. See on lootus, et rasketele aegadele järgnevad paremad. Et ka kõige pimedamal ajal on kusagil valgus. Et see, mis on unarusse jäänud, võib uuesti õide puhkeda. Võib-olla ongi Katariina kirikus praegu toimuvatel uuringutel ja kavandatavatel töödel ka sügavam, sümboolne tähendus. Nii nagu vanade värvikihtide alt tuleb tasapisi nähtavale kiriku kunagine ilu, võime meiegi oma linnas taasavastada väärtusi, mis on olnud kogu aeg meie kõrval, kuid mida me pole osanud piisavalt märgata.

Võru linn ja Katariina kirik alustasid oma teekonda peaaegu ühel ajal. Nad on käinud koos üle kahe sajandi. Kui me oma pärandit targalt hoiame, kestavad nad koos veel sajandeid. Hoiame siis oma Katariina kirikut. Mitte üksnes sellepärast, et ta on vana ja väärikas, vaid sellepärast, et ta on meie oma. Linn, mis mäletab oma minevikku, oskab hoida oma olevikku ja julgeb uskuda oma tulevikku.

Võru kutsub elanikke oma kodulinna sisse kirjutama

KAMPAANIA Võru Linnavalitsus korraldab tänavu 1. novembrist kuni 31. detsembrini sissekirjutuskampaania „Võrus on mõnus“, millega kutsutakse inimesi registreerima oma elukohaks Võru linna. Kõigi kampaaniaperioodil linna elanikuks registreerunud inimeste vahel loositakse välja mitmeid auhindu, sealhulgas kolm peaauhinda, milleks on Apple'i iPhone 18 Pro Maxi nutitelefonid.

Kampaania eesmärk on innustada inimesi, kes elavad Võrus, kuid on ametlikult registreeritud mõne teise omavalitsuse elanikuks, oma elukohaandmeid korrastama ning seeläbi panustama Võru linna arengusse. Elanike arvul on otsene mõju linna tulubaasile ja võimalustele pakkuda kvaliteetseid avalikke teenuseid. Kohaliku omavalitsuse üheks peamiseks tulueallikaks on üksikisiku tulumaks, mille laekumine sõltub muu hulgas rahvastikuregistrijärgsest elukohast.

Me ei mõtle sellele iga päev, kuid kasutame kohalikke teid ja tänavaid, paneme lapsi linna kooli või lasteaeda ning saame osa linna pakutavatest võimalustest. Maakonnakeskusena pakub Võru linn teenuseid ka paljudele inimestele, kelle ametlik elukoht asub väljaspool linna. Nende teenuste pakkumisega ei kaasne aga alati täiendavat rahastust. Seetõttu on oluline, et inimeste tegelik elukoht ja rahvastikuregistri andmed oleksid kooskõlas. Täpne ülevaade elanike arvust ja vanusjaotusest aitab linnal paremini planeerida kogu elukorraldust.

„Võru on meie ühine kodulinn ning iga siin elav inimene on oluline. Kui inimese tegelik kodu on Võrus, on igati loomulik, et ka tema ametlik elukoht oleks siin. Iga uus linnaelanik aitab tugevdada meie võimalusi arendada linna ja pakkuda paremaid teenuseid. Kampaaniaga soovime sellele tähelepanu juhtida ning uusi linnaelanikke ka toredate auhindadega tervitada,“ sõnas Võru linnavolikogu esimees Tarmo Piirmann.

Kampaanias „Võrus on mõnus“ osalevad automaatselt kõik inimesed, kes registreerivad ajavahemikul 1. novembrist kuni 31. detsembrini 2026 oma elukohana Võru linna ning kelle eelmine rahvastikuregistrijärgne elukoht asus teises omavalitsuses. Eraldi loosimisele registreeruda ei ole vaja ning iga tingimustele vastav inimene osaleb loosimises ühe korra.

Lisaks kolmele iPhone 18 Pro Maxile loositakse välja Võru Spordikeskuse kinkekaarte, Kino Kannel perepääsmeid, perepileteid ERSO kontserdile Kandles, VIP-pääsmeid Barrus Võru VK kodumängudele ja Võru Lastefestivali perepääsmeid. Auhinnad loositakse välja 2027. aasta jaanuaris Võru Linnavolikogu istungil.

Kampaania tingimused ja info elukoha registreerimise kohta on leitavad Võru linna veebilehelt www.voru.ee.

Marianne Mett
avalike suhete spetsialist

OLULINE TEADA

- Väljakirjutust endisest elukohast ei ole vaja teha. See vormistatakse automaatselt uue elukoha registreerimisel.

Alaealise elukoha muutmine

- Kui mõlemal vanemal on hooldusõigus, on vaja teise vanema kirjalikku nõusolekut, olenemata vanemate elukohast.

Kui esitaja ei ole ruumi omanik

- Elukohateatele tuleb võtta ruumi omaniku nõusolek (allkiri).
- Erand: kui elukohaks oleva ruumi kohta on kehtiv üürileping, ei ole omaniku nõusolekut vaja. Linnavalitsuses tehakse lepingust koopia ja see on piisav alus sissekirjutuseks.

VÕRU LINNA ELANIKUKS REGISTREERIMINE

Sissekirjutust saab teha mugavalt nii e-rahvastikuregistris kui ka paberil linnavalitsuses. Toimi nii:

1. Registreeri end e-rahvastikuregistris (kõige kiirem viis)

Elukohateate saab esitada iseteeninduse portaalis rahvastikuregister.ee.

E-rahvastikuregistri portaalis esitatud elukohateated tehakse automaatsete kontrollide läbimisel ametniku sekkumiseta automaatkannetena.

2. Saada elukohateade meili teel

Elukohateate blankett on kättesaadav linna kodulehel: https://www.voru.ee/elukoha-registreerimine

Täida see, digiallkirjasta ja saada e-posti aadressile anneli.nelk@voru.ee.

3. Esita elukohateade linnavalitsuses kohapeal

Täida blankett kodus või kohapeal ametniku abiga. Elanikeregister asub Võru Linnavalitsuses aadressil Jüri 11, kabinetis 8.

Vastuvõtuajad on esmaspäeviti kell 14.00–16.30, kolmapäeviti ja neljapäeviti kell 9.00–11.30. Väljaspool vastuvõtuaega palume aeg eelnevalt kokku leppida.

Kaasa võtta isikut tõendav dokument.

4. Saada elukohateade posti teel

Kui esitad elukohateate posti teel, lisa oma isikut tõendava dokumendi isikuandmetega lehe koopia. Perekonnaliikmed võivad esitada ühise elukohateate. Võru Linnavalitsus, Jüri 11, 65608 Võru.

VÕRU LINNA LEHT

Väljaandja: Võru Linnavalitsus, Jüri tn 11, 65608 Võru
Toimetaja: Birgit Pettai, tel 5662 1826
Teostaja: MK Meedia OÜ
Trükk: Printall AS, Tallinn
Kohaletoimetamine: Omniva
Tiraaž: 6850 eksemplari
Ilmumine: 11 korda aastas igal kuul, välja arvatud juulis

Järgmine number ilmub 18. detsembril. Leht jõuab Võru linna postkastidesse hiljemalt nelja tööpäeva jooksul pärast ilmumiskuupäeva.

Artikleid, teateid ja kuulutusi järgmisesse lehte ootame 25. novembriks e-posti aadressile birgit.pettai@voru.ee.

Toimetusel on õigus kaastöid nende selguse huvides toimetada ja lühendada.

Loe digilehte: www.voru.ee/linnaleht

MÕTISKLUS

Meestekuu november

Hele Kulp
Seitsmenda Päeva Adventistide Koguduse pastor

Novembris on mitmeid meestega seotud tähtpäevi ja ettevõtmisi: isadepäev, mardipäev ning meeste tervist väärtustav *movember*. Nii isadepäev kui ka mardipäev rõhutavad meeste olulisust põlvkondade järjepidevuse hoidjatena, mis on suhete seisukohalt ülimalt tähtis. Samuti on tähelepanu pööramine meeste tervisele vajalik mitte ainult seetõttu, et nad parimal viisil töötada ja oma pere eest hoolitseda saaksid, vaid ka sel põhjusel, et nad on hinnalised lihtsalt inimestena. Inimeseks olemise võlu avaldub aga taas suhete kaudu.

Jumal on suhete jumal, keda kutsutakse armastuseks. Tihti on Piiblis võrreldud Jumalat isaga. Jumal on nagu mees, kes kannab pikal teekonnal oma poega. Väikemees tunneb end isa kätel turvaliselt, ta suigub unne. Magavat last kanda pole kerge, isa ramm pannakse proovile. Ometi viib ta oma poja kindlalt rännaku lõpp-punkti.

Liiga palju kujutatakse Jumalat karmi kohtumõistjana. Küllap on ka neid isasid, kes selliseks metafooriks põhjust annavad, kuid Piibli Jumal on armuline isa, kes rõõmustab oma lapse heade püüdluste üle ka siis, kui kõik kohe hästi välja ei tule. Tuntud „Meie Isa palve“ on tegelikult pöördumine mitte isa, vaid issi poole, kui seda täpselt tõlkida.

Imeline, et Jumal on loonud inimesed, nii mehed kui ka naised, oma iseloomu järgi, üksteisest hoolima ja üksteist kalliks pidama!

LINNARUUM

Ehitustööd Linavabriku juures.
Foto: Argo Mõttus

Linavabriku piirkond saab ühisveevärgi ja kanalisatsiooni

TARISTU Võru endise Linavabriku piirkonnas algasid oktoobri lõpus ehitustööd, mille järel saavad esimesed ettevõtted liituda ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga. Seni ei ole piirkonnas ühisveevärki ega -kanalisatsiooni olnud.

Linavabriku piirkonnas tegutsevad mitmesugused ettevõtted, muu hulgas autode restaureerijad, ning sinna ehitatakse ka väikeladusid. Seni on nad pidanud vee ja reovee küsimuse lahendama ise, sest ühisveevärk ja -kanalisatsioon piirkonnas puuduvad. Praeguseks on kahe kinnistu omanikud avaldanud soovi liituda esimesel võimalusel. Nende jaoks on koostatud eraldi projekt ja ehitustööd tehakse esimese etapina.

AS Võru Vesi tellis piirkonna ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni ehitusprojekti Anpe OÜ-lt. Uued torustikud ühendatakse varem Tallinna maanteele ehitatud torustikega.

Ehitushanke võitis Terrat AS, kes alustas ehitustöid oktoobri lõpus. Ehitustööd peavad olema valmis selle aasta lõpuks ja taastamistööd, näiteks teede ja haljastuse korrastamine, hiljemalt järgmise aasta mai lõpuks. Tööde kvaliteeti kontrollib omanikujärelevalvet tegev Korbovek OÜ. Esimese etapi tööde maksumus on ligikaudu 50 000 eurot.

Teise etapi ehitusprojekt valmib 2026. aasta novembris. Ehitustöid on kavas teha 2027. aastal, kui piirkonna kinnistuomanikel on liitumise vastu huvi. Kinnistuomanikud, kes soovivad liituda, saavad sellest teada anda AS-ile Võru Vesi, esitades ettevõtte kodulehel oleva vormikohase liitumistaotluse. Kokku on piirkonnas üle 20 kinnistu, millel oleks võimalus liituda ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga pärast ehitustööde lõppemist.

Lisaks on järgmisel aastal plaanis rajada Tallinna maantee veetorule rõhutõstepumpla. See tagab nõuetekohase veesurve ja tulekustutusvee nii Linavabriku piirkonnale kui ka Liitva ja linna piiri ääres asuva Navi küla elamurajoonile.

AS Võru Vesi

Lõuna-Eesti Haigla juures käivad ümberehitustööd

EHITUSTÖÖD Lõuna-Eesti Haigla juures toimuvad 19. oktoobrist ulatuslikud ümberehitustööd, mille raames laiendatakse metsaalust parklat, ehitatakse ümber majaesine bussipeatus ning rajatakse kõnniteed.

Ümberehitustööd Lõuna-Eesti Haigla juures. Foto: Birgit Pettai

Seoses ümberehitustöödega muutub tulevikus ka liikluskorraldus. Palun jälgige märgistusi. Parkida saab purskkaevu või lauluväljaku juures asuvates parklates. Kellel võimalik, eelistage haiglasse tulekul ühistransporti. Ümberehitustööde ajal on juurdepääs erakorralise meditsiini osakonda (EMOsse) tagatud.

Ümberehitustööde lõppeesmärk on parandada ligipääsu haiglale, muuta inimeste liikumine turvalisemaks ning suurendada parkimiskohtade arvu.

Eeldatav tööde lõpptähtaeg on novembri lõpp.

Palume mõistvat suhtumist.

Lõuna-Eesti Haigla

Võrus tähistati isadepäeva suure kogupereüritusega

ISADEPÄEV Võru spordikeskus täitus 8. novembril tuhandete külastajatega, kui kaitseväe eestvedamisel toimus juba 25. korda Eesti suurim isadepäevaüritus „Kõikide laste isadepäev".

Spordikeskuse sise- ja välialal jagus põnevat uudistamist ja tegevust nii suurtele kui ka väikestele. Tutvuda sai kaitseväe ja koostööpartnerite tehnika ning varustusega, näha teenistuskoeri ja palju muud põnevat.

Päeva üheks tähtsündmuseks oli pidulik isadepäeva kontsertaktus „Üks miljonist", kus Võrumaa aasta isa 2026 tiitli pälvis Toomas Valk. Muusikalist meelelahutust pakkusid Võru Muusikakooli noortebänd, pereansambel Valgupere ning Grete Paia ja Púr Múdd.

Marianne Mett
avalike suhete spetsialist

Kõikide laste isadepäeval sai tutvuda kaitseväe ja koostööpartnerite tehnika ning varustusega. Fotod: Marianne Mett

Põnevat uudistamist ja tegevust jagus nii suurtele kui ka väikestele.

Pelletikonteineri käitlemine HHLA TK Estonia Muuga konteineriterminalis. Foto: erakogu

Graanul Investi, Operaili ja HHLA TK Estonia koostöös liigub pellet maanteelt raudteele

TARISTU Pärast kevadist edukat testperioodi alustasid Graanul Invest, Operail ja HHLA TK Estonia regulaarseid pelletivedusid Võru raudteejaama kaudu Muuga sadamasse. See on märgiline samm multimodaalse kaubaveo arendamisel, mille puhul liigub kaup tootmisest sadamasse mööda raudteed, vähendades seega märkimisväärselt raskeveokite liikluskoormust Eesti maanteedel.

Esimese kuu jooksul veeti 15 rongikoosseisuga Lõuna-Eestist Muuga sadamasse kokku üle 550 pealt avatud konteineri puidugraanuleid. HHLA TK Estonia juhatuse esimehe Riia Sillave sõnul on tegemist suurepärase projektiga kogu Eesti logistikasektori jaoks, näidates, kuidas Eesti-siseseid kaubavooge saab regulaarselt suunata maanteelt raudteele, vähendades nii veokite arvu maanteedel kui ka transpordisektori teatavasti suurt keskkonnamõju. „Eriti hea meel on selle üle, et koostöö mitmete osapoolte vahel ühise sihi suunas käima läks. Multimodaalne transpordiahel tootja-vedaja-raudtee-laev saab toetada Eesti eksportijate konkurentsivõimet ning olla alternatiiviks maanteevedudele. Muuga terminal on Eesti ettevõtjate väravaks maailma ning soovime, et üha suurem osa kaupadest jõuaks sadamasse just raudteed kasutades," lausus Sillave.

Graanul Invesli juhatuse liikme Jaano Haidla sõnul tähistab pelleti regulaarvedude algus olulist muutust ettevõtte logistikaahelas. „Meie tehastes toodetud puidugraanul liigub nüüd senisest keskkonna- ja liiklussõbralikumal viisil sadamasse ja sealt laevadega edasi eksporditurgudele," sõnas Jaano Haidla. „Raudtee kasutamine aitab ühelt poolt tarneahelat tõhusamaks muuta ning loob ühtlasi võimalusi ka teistele Lõuna-Eesti eksportijatele, kelle jaoks on oluline usaldusväärne ühendus rahvusvaheliste turgudega."

Operaili juhatuse esimehe Andres Uusoja sõnul näitab regulaarse kaubaliini käivitamine Võru ja Muuga vahel, et Eesti-sisesel raudteekaubaveol on selgelt potentsiaali. „Saame seeläbi kasvatada Eesti-sisese raudteetranspordi mahtusid ning näidata ka teistele tootjatele ja logistikaettevõtetele, et kaupade suunamine maanteelt raudteele on praktiline ja toimiv lahendus. Iga rongikoosseis tähendab sadade veokite võrra väiksemat koormust Eesti põhimaanteedele, sealhulgas Tallinna-Tartu maanteele," lisas Operaili juhatuse esimees.

Praeguseks on raudteel veetud üle 550 konteineri, mis tähendab ligikaudu sama palju vähem raskeveokeid Eesti ühel põhilisel tuiksoonel ehk Tallinna-Tartu-Võru-Luhamaa maanteel. Ühe rongikoosseisuga võetakse maanteedelt keskmiselt 36 veokit, mis jätavad tegemata enam kui 500-kilomeetrised edasi-tagasi sõidud Võrust Muugale ja tagasi.

HHLA TK Estonia kuulub Euroopa juhtivasse logistikakontserni Hamburger Hafen und Logistik AG (HHLA), mis opereerib terminale Hamburgis, Odessas, Triestes ja Muugal, mida täiendavad jätkuühendused ja intermodaalsed logistikakeskused mitmel pool Kesk- ja Ida-Euroopas.

Jan Jõgis-Laats
Hamburg & Partnerid

VÕTMEFAKTID VÕRU–MUUGA KAUBALIINI KOHTA

- Testperiood mais, regulaarveod algasid 2026. aasta augustis
- Suvest alates on sõitnud 15 rongikoosseisu
- Üks rongikoosseis asendab keskmiselt 36 veoautovedu
- Veod toimuvad 3–4 korda nädalas
- Veetud on ligi 12 800 tonni puidugraanuleid

Ehitustegevuse kavandamisel tutvu nõuetega

Võru Linnavalitsus palub ehitustegevuse korral arusaamatuste vältimiseks enne tutvuda Kliimaministeeriumi kodulehel ehitusgiid.ee olevate nõuetega ja vajadusel konsulteerida Võru Linnavalitsuse ehitusjärelevalve spetsialistiga.

Paljudele on teadmata, et ehitusseadustiku kohaselt on hoone püstitamiseks, laiendamiseks ja ümberehitamiseks, välisseina katte ja katusekatte muutmiseks, uue piirdeaia ehitamiseks jne nõutavad eelnev ehitusprojekt ja ehitusluba (ehitusteatis). Ka alla 20-ruutmeetrise ehitisealuse pinnaga hoone või varjualuse ehitusdokumentideta püstitamisel tuleb järgida tuleohutuse, asukoha kitsenduste (planeeringute jm) ning Muinsuskaitseameti nõudeid. Samal aadressil palume pöörduda ka siis, kui teile kuuluvate hoonete andmed ei vasta ehitisregistri andmetele.

Rain Raitar
ehitusjärelevalve spetsialist
785 0934
rain.raitar@voru.ee

LINNAVOLIKOGU TEATED

Koostöölepingu sõlmimine

Võru linn sõlmib Võru vallaga koostöölepingu, mille eesmärk on rajada Lõuna-Eesti Haigla peasissepääsu juurde bussipeatus ning kõnnitee bussipeatusest erakorralise meditsiini osakonna sissepääsuni. Võru linn ja Võru vald rahastavad ehitustöid ühiselt, jagades kulud võrdselt. Võru linna rahaliseks panuseks võib kujuneda ligikaudu 20 000 eurot.

Võru linna arengukava muutmine

Muudeti Võru linna arengukava 2017–2035 tegevuskava, viies selle kooskõlla toimunud muutustega ning lisades uusi planeeritavaid tegevusi aastateks 2031+.

Võru maakonna arengustrateegia 2035+ MATA programmi toetusvahendite kasutamise tegevuskava 2024–2027

Kinnitati Võru maakonna arengustrateegia MATA (maakondade arengustrateegiate toetusmeetme) programmi toetusvahendite kasutamise tegevuskava aastateks 2024–2027.

Sihtasutuse Võru Kogukonnakeskus asutamine

Otsustati asutada sihtasutus Võru Kogukonnakeskus asukohaga Võru (aadress Jüri tn 42, Võru). Sihtasutusele Võru Kogukonnakeskus antakse asutamisel 10 000 eurot.

Sihtasutuse Võru Kogukonnakeskus juhatuse liikmeks nimetati asutamisel kuueks kuuks Tarmo Piirmann. Kui konkursiga leitakse uus juhatuse liige enne selle tähtaja möödumist, kutsutakse Tarmo Piirmann varem tagasi.

Linnavalitsus korraldab hiljemalt kuue kuu jooksul sihtasutuse juhatuse liikme leidmiseks avaliku konkursi.

Sihtasutuse nõukogu liikmeteks valiti Arno Kirsimägi, Kaia Rammul, Aadu Birnbaum, Merle Koik, Argo Mõttus, Veevi Hõrak ja Emil Aništšenko.

Asutamisel nimetatud juhatuse ja nõukogu liikmetele tasu ei maksta.

Võru linna 2026. aasta lisaeelarve vastuvõtmine

Võeti vastu Võru linna 2026. aasta lisaeelarve, millega lisati eelarvesse sihtotstarbelised toetused ja muud täiendavad tulud ning tehti vajalikud ümberpaigutused.

Ühissõidukipeatusele kohanime määramine

Ühistranspordivõrgu paremaks kasutamiseks rajatakse Luha tänavale Võrusoo tööstusala teenindamiseks täiendav ühissõidukipeatus. Volikogu määras peatuse kohanimeks Põllu.

Õppimiskohustuse täitmise tagamise kord

Võeti vastu määrus, millega kehtestatakse rahvastikuregistri andmetel Võru linnas elavate õppimiskohustuslike laste õppimiskohustuse täitmise tagamise kord ning määrati õppimiskohustuse täitmise seire ja juhtumite menetlemise korraldus Võru Linnavalitsuses.

Volituste andmine vanemõpetaja astme omistamise komisjoni moodustamiseks

Võru linna munitsipaalkoolide direktoritele anti volitus moodustada vanemõpetaja astme omistamise komisjonid ning Võru Linnavalitsusele volitus nimetada komisjonide koosseisu kooli pidaja esindaja.

Määruse „Noorsootöö ja huvitegevuse toetus“ muutmine

Muudeti Võru Linnavolikogu 11. septembri 2024 määrust nr 13 „Noorsootöö ja huvitegevuse toetus“. Muudatusega määrati taotluse esitamise ajavahemikuks 15. oktoobrist kuni 15. novembrini. Seni kehtinud korras puudus toetuse taotluse esitamise alguskuupäev.

Määruse „Tegevustoetuse andmise kord“ muutmine

Muudeti Võru Linnavolikogu 11. septembri 2024 määrust nr 14 „Tegevustoetuse andmise kord“. Muudatusega määrati taotluse esitamise ajavahemikuks 15. oktoobrist kuni 15. novembrini. Seni kehtinud korras puudus toetuse taotluse esitamise alguskuupäev. Tehti ka muudatus, mille kohaselt võib tegevustoetust kasutada ka tööjõukulude katmiseks, mis seni ei olnud lubatud. Samuti jäeti määrusest välja tegevustoetuse tagasinõudmist käsitlev säte.

Määruse „Üritustele toetuse andmise kord“ muutmine

Muudeti Võru Linnavolikogu 11. septembri 2024 määrust nr 15 „Üritustele toetuse andmise kord“. Muudatusega määrati taotluse esitamise ajavahemikuks 15. oktoobrist kuni 15. novembrini. Seni kehtinud korras puudus toetuse taotluse esitamise alguskuupäev. Lisataotlusvoorud toimuvad mõjuval põhjusel jooksva aasta ürituste toetamiseks 1. märtsist kuni 1. aprillini ja 1. augustist kuni 1. septembrini.

Otsuse „Võru Linnavolikogu alatiste komisjonide koosseisude kinnitamine“ muutmine

Muudeti Võru Linnavolikogu alatiste komisjonide koosseise.

Hariduskomisjoni liikmed on Aigi Musto, Alarich Paas, Diana Leenurm, Janeli Asi, Kadri Treial, Katriine-Maria Orula, Kristi Kimalane, Maie Allas, Maire Eiche ja Terje Piirmann.

Keskkonnakomisjoni liikmed on Ain Lõiv, Alla Traagel, Annika Tuum, Arno Kirsimägi, Brett Koemets, Jane Liiv, Kalev Ottis, Kertu Luisk ja Olev Lüütsepp.

Rahanduskomisjoni liikmed on Andreas Helekivi, Einar Visnapuu, Emil Aništšenko, Heini Sulg, Kaire Palm, Kasper Keps, Kristo Munski, Olev Piirisild, Rain Epler ja Uku Vislapuu.

Võru linna eelarvestrateegia

Võeti vastu „Võru linna eelarvestrateegia 2027–2031“, mis on koostatud kooskõlas Võru linna arengukava ja linna valdkondlike arengudokumentidega ning on koostatud kogu Võru linna konsolideerimisgrupi kohta.

Eelarvestrateegia koostamise põhieesmärk on Võru linna arengukavas kavandatud eesmärkide saavutamiseks rahaliste vahendite planeerimine eesmärgiga tagada efektiivne majandamine ja pikaajaline jätkusuutlikkus. Strateegias on kajastatud 2031. aastani kavandatud eelarve väljaminekud ja nende rahastusallikad.

Kohustuste võtmine ja projektis osalemine

Otsustati esitada Riigi Tugiteenuste Keskuse väljakuulutatud maakondade arengustrateegiate elluviimise toetusmeetme taotlusvooru projekt „Võru loomade varjupaiga arendamine“. Projekti kestus on kuni 30.11.2028, planeeritav kogumaksumus kuni 404 337 eurot ja omafinantseering kuni 120 000 eurot.

Linnavara võõrandamine otsustuskorras

Otsustati võõrandada otsustuskorras Võru linna omandis olevast Kaare tänav T1 kinnisasjast u 216 m² suurune osa ja Tallinna mnt 12 kinnisasjast u 139 m² suurune osa liitmiseks Kaare tn 25 kinnisasjaga, hinnaga 16,38 €/m².

Otsustati võõrandada otsustuskorras Võru linna omandis olevast kinnisasjast aadressiga Tamula supelrand u 76 m² suurune osa liitmiseks Karja tn 40a kinnisasjaga, hinnaga 22,09 €/m².

Sihtasutuse Võru Pensionäride Päevakeskus tegevuse lõpetamine

Otsustati lõpetada sihtasutuse Võru Pensionäride Päevakeskus tegevus ja algatada likvideerimismenetlus. Otsuse põhjuseks on uue sihtasutuse Võru Kogukonnakeskus loomine, mille eesmärgid kattuvad suures osas senise päevakeskuse eesmärkidega. Võru Kogukonnakeskuse eesmärk on muu hulgas suurendada põlvkondadevahelist koostööd.

Mittetulundusühingu Võru Noortekeskus tegevuse lõpetamine

Otsustati volitada Võru linna esindajat Urmas Tali hääletama mittetulundusühingu Võru Noortekeskus üldkoosolekul ühingu tegevuse lõpetamise poolt. Otsuse põhjuseks on uue sihtasutuse Võru Kogukonnakeskus loomine, mille eesmärgid kattuvad suures osas senise noortekeskuse eesmärkidega. Uue sihtasutuse eesmärk on muu hulgas suurendada põlvkondadevahelist koostööd.

Ürituse korralduskulude hüvitamine

Otsustati Võru linna 2026. aasta eelarvest eraldada 1867 eurot Võru Spordikeskuse spordikompleksis 8. novembril toimunud ürituse „Kõikide laste isadepäev“ korraldamise kulude hüvitamiseks.

Alusharidusseaduses sätestatud ülesannete delegeerimise muutmine

Muudeti Võru Linnavolikogu määrust „Alusharidusseaduses sätestatud ülesannete delegeerimine“. Muudatuse kohaselt jääb lasteaedade hoolekogudesse pidaja esindajate nimetamine linnavolikogu pädevusse.

Esindajate määramine Võru linna munitsipaallasteaedade hoolekogudesse

Võru linna munitsipaallasteaedade hoolekogudesse määrati Võru Linnavolikogu esindajad järgmiselt:

- Võru Lasteaed Tähesära – Argo Mõttus;
- Võru Lasteaed Punamütsike – Nele Ploomipuu;
- Võru Lasteaed Päkapikk – Kalmar Luisk.

Marianne Mett
avalike suhete spetsialist

LINNAVALITSUSE TEATED

Katastriüksuste piiride muutmine

Nõustuti Tulika tn 13 (sihtotstarve 100% elamumaa) ja Tulika tn 13a (sihtotstarve 100% elamumaa) katastriüksuste piiride muutmisega.

Isikliku kasutusõiguse seadmine

Anti nõusolek isikliku kasutusõiguse seadmiseks maakaabelliinidele Elektrilevi OÜ kasuks järgmistele kinnistutele: Friedrich Reinhold Kreutzwaldi tänav (sihtotstarve transpordimaa), Jaama tänav (sihtotstarve transpordimaa), Juudi park (sihtotstarve üldkasutatav maa), Järve tänav T1 (sihtotstarve transpordimaa), Jüri tänav (sihtotstarve transpordimaa), Lepa tänav T1 (sihtotstarve transpordimaa), Niidu tänav T2 (sihtotstarve transpordimaa), Olevi tänav T1 (sihtotstarve transpordimaa), Paju tn 17 (sihtotstarve tootmismaa), Paju tänav T1 (sihtotstarve transpordimaa) ja Võlsi tee 1a (sihtotstarve üldkasutatav maa). Määrati isikliku kasutusõiguse ala ning tingimused.

Anti nõusolek isikliku kasutusõiguse seadmiseks Osaühingu Võru Tervisekeskus kasuks kinnistule Koreli park P1 (sihtotstarve üldkasutatav maa). Määrati isikliku kasutusõiguse ala ning tingimused.

Ehituslubade väljastamine

Anti ehitusload Tallinna maantee T2, Tallinna mnt 42d, Tallinna mnt 42e veetorustiku ja Tallinna maantee T2, Tallinna mnt 42d kanalisatsioonitorustiku püstitamiseks ning Laane tn 24 üksikelamu püstitamiseks.

Sihtasutuses linna nimel asutajaõigusi teostava isiku nimetamine

Sihtasutuses Võru Pensionäride Päevakeskus Võru linna nimel asutajaõigusi teostavaks isikuks nimetati abilinnapea Ainika Suleva.

Laatade korraldamise kooskõlastamine ja väljaku sulgemine

Anti nõusolek füüsilisest isikust ettevõtjale Sirle Sillaste korraldada Seminari väljakul (keskväljakul) 18. detsembril kell 9–16 Võru jõululaata.

Enampakkumise tulemuste kinnitamine

Kinnitati Võru vallas Kose alevikus Pirni tn 5 asuva kinnistu (pindala 672 m²) võõrandamiseks korraldatud enampakkumise võitjaks pakkumine maksumusega 16 800 eurot.

Kasutuslubade väljastamine

Anti osaline kasutusluba F. R. Kreutzwaldi tn 52 majutushoone ümberehitamiseks, kasutusluba Jüri tn 14 elamu, Tartu tn 40 elamute ümberehitamiseks ja Tartu tänav T3 tee ümberehitamiseks ning päikeseelektrijaama püstitamiseks aadressidel Pikk tn 17, Pikk tn 17d, Pikk tn 17e, Lühike tn 12, Lühike tn 14.

Korralduse kehtetuks tunnistamine

Tunnistati kehtetuks Võru Linnavalitsuse 14. septembri 2022 korraldus nr 433 „Võru Lasteaed Punamütsike ujumisõpetuse tunni läbiviimise teenustasu kehtestamine“. Lasteaia õppekava kohaselt on ujumise algõpetus lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse osa, mida rahastatakse lasteaia eelarvest.

Kultuuriürituste täiendavate toetuste andmine

Anti 2026. aastaks Võru linna eelarvest 4450 eurot täiendavaid toetusi kultuuri- ja spordiüritustele.

Katastriüksuste piiride muutmine

Nõustuti Kose tee 1c ja Kose tee 1g katastriüksuste piiride muutmisega ning määrati katastriüksustele aadressid ja sihtotstarbed järgmiselt:

- Kose tee 1c, sihtotstarve 100% tootmismaa;
- Kose tee 1g, sihtotstarve 100% tootmismaa.

Sundvalduste seadmine

Seati tähtajatud sundvaldused maakaabelliinidele Elektrilevi OÜ kasuks Pikk tn 14, 16, 18 ja Vilja tn 8 katastriüksustel (sihtotstarve elamumaa), kinnisasjale Pikk tänav (sihtotstarve transpordimaa), Tartu tn 31 katastriüksusele (sihtotstarve elamumaa 70%, ärimaa 30%) ja Tartu tn 47 katastriüksusele (sihtotstarve elamumaa). Määrati sundvalduse alad ja tingimused.

Detailplaneeringu kehtetuks tunnistamine

Tunnistati tervikuna kehtetuks 2000. aasta otsusega kehtestatud Jüri tn 29 kinnistu detailplaneering.

Riigihanke hankemenetluse kehtetuks tunnistamine ja uue lihthanke korraldamine

Tunnistati kehtetuks riigihanke „Võrukivi mänguväljaku ehitustööd“ hankemenetlus, kuna pakkumuste maksumused ületasid eeldatavat maksumust. Otsustati korraldada lihthange „Võrukivi mänguväljaku ehitustööd“.

Riigihanke tulemuse kinnitamine

Riigihanke „Konsolideerimisgrupi audiitorteenus 2026–2028“ võitjaks tunnistati Audest Audiitorteenuste Osaühingu pakkumus, mille kogumaksumus on riigihanke alusdokumentatsiooni kohaselt 126 720 eurot (käibemaksuta), sealhulgas Võru Linnavalitsuse auditeerimise maksumus 57 024 eurot.

Esindajate nimetamine komisjonidesse

Võru linna munitsipaalüldhariduskoolide vanemõpetaja karjääriastme omistamise komisjonidesse nimetati kooli pidaja esindajatena Nele Ploomipuu Võru Kesklinna Kooli komisjoni ning Liina Palu Võru Kreutzwaldi Kooli komisjoni ja Võru Järve Kooli komisjoni.

Ametist vabastamine

Otsustati vabastada Taavi Karu Võru Linnavalitsuse hallatava asutuse Võru Kreutzwaldi Kooli direktori ametikohalt tema avalduse alusel. Tema tööleping lõpeb 6. detsembril 2026 (viimane tööl olemise päev).

Konkursi korraldamine

Kuulutatakse välja konkurss Võru Linnavalitsuse hallatava asutuse Võru Kreutzwaldi Kooli direktori ametikoha täitmiseks.

Määruse muutmine

Muudeti Võru linna lemmikloomade registri asutamise ja registri pidamise põhimääruse preambulit, ajakohastades määruse õiguslikku alust.

Marianne Mett
avalike suhete spetsialist

SOTSIAAL

Tänavu on abi saanud juba 112 inimest, kelle elu või tervis on olnud perevägivalla tõttu ohus

KRIISIABI Kui inimese tervis või elu on perevägivalla tõttu ohus, ühendavad politsei, ohvriabi ja teised spetsialistid jõud, et teda kaitsta. Selleks kasutatakse Eestis MARAC-i koostöömudelit, mille abil hinnatakse ühiselt vägivallaohtu ja lepitakse kokku vajalikes tegevustes. Tänavu septembri seisuga on MARAC-i kaudu abi saanud juba 112 inimest, mullu kogu aasta jooksul 98. Eestis on MARAC-i kasutatud kümme aastat ning selle aastapäeva tähistati 28. oktoobril Tartus.

MARAC 10 seminar Tartus 28. oktoobril. Foto: Timo Arbeiter

Perevägivald ei pruugi alata füüsilise rünnakuga. Sageli eelnevad sellele kontrollimine, ähvardused, alandamine ja lähedastest isoleerimine. Aja jooksul võib vägivald süveneda ning jõuda olukorrani, kus ohus on inimese tervis või koguni elu. Nii äärmuslikus olukorras ei piisa enam ühe asutuse või spetsialisti pingutusest. Vaja on kiiret ja koordineeritud koostööd.

Selliste raskete juhtumite lahendamiseks kasutatakse Eestis juba kümme aastat MARAC-i mudelit, mille eesmärk on ennetada perevägivalla kõige rängemaid tagajärgi, sealhulgas tapmisi, enesetappe ja raskeid tervisekahjustusi.

Ühe inimese kaitseks tegutseb terve võrgustik

MARAC (inglise keeles *Multi-Agency Risk Assessment Conference*) on mitme asutuse koostööl põhinev juhtumikorralduse mudel, mille abil kaitstakse suures vägivallaohus olevaid täiskasvanuid ja nende lapsi.

Mudeli põhimõte on lihtne: kõige raskemaid perevägivallajuhtumeid ei saa lahendada ükski asutus üksi. Seetõttu kogunevad ühise laua taha politsei, ohvriabi, kohaliku omavalitsuse, naiste tugikeskuse, prokuratuuri ja vajaduse korral teiste valdkondade spetsialistid.

Igal osapoolel võib olla teada vaid üks kild tervikpildist. Politseil on teave väljakutsete ja ähvarduste kohta, omavalitsus võib olla kursis pere toimetulekuraskustega ning lastekaitse laste olukorraga. MARAC-i koosolekul pannakse need killud kokku, et saada juhtunust tervikpilt ja leppida kokku tegevustes ohvri ning tema laste kaitsmiseks. Näiteks võib olla vaja leida ohvrile kiiresti turvaline elukoht, taotleda vägivalla toimepanijale lähenemiskeeldu või korraldada perele õigusabi ja psühholoogilist tuge. Iga spetsialist võtab enda peale kindlad ülesanded ning võrgustik jälgib, et kokkulepped ellu viidaks.

Sotsiaalkindlustusamet koordineerib MARAC-i võrgustike tööd, korraldab koolitusi ja toetab koostöö arendamist. Ohvriabitöötaja täidab piirkondlikus võrgustikus koordinaatori rolli ning esindab kannatanu huve. Eestis tegutseb 19 piirkondlikku MARAC-i töörühma.

Miks jõuab üha rohkem inimesi MARAC-i abini?

2025. aastal sai MARAC-i kaudu abi 98 inimest, kellest 96% olid naised. Tänavu septembri seisuga on võrgustiku abini jõudnud juba 112 inimest, kelle elu või tervis on perevägivalla tõttu ohus olnud.

„Arvude kasvu taga on eeloskused ohtu märgata ja sellele reageerida. Politseipatrullid oskavad järjest täpsemalt ära tunda kriitilisi perevägivalla ohumärke ning edastavad info kohe ohvriabile. Spetsialistid ei jää ootama järgmist rünnakut, vaid algatavad kiirelt MARAC-i, et maandada riskid enne, kui tagajärjed muutuvad pöördumatuks," selgitab ohvriabi piirkondliku võrgustikutöö koordinaator Kersti Kruus.

Oluline on ka inimeste usaldus abistajate vastu. Arenguseire Keskuse 2026. aasta märtsikuu raport „Usaldus institutsioonide vastu lähisuhtevägivalla olukordades" kinnitab, et inimeste usaldus abistavate asutuste vastu on Eestis püsivalt kõrge. Tervishoiuasutusi usaldab 90,5%, ohvriabi 87,2%, naiste tugikeskusi 86%, Politsei- ja Piirivalveametit 85,4% ning prokuratuuri 69,9% vastanutest. „Just see kindlustunne julgustab inimesi ka kõige keerulisemas ja hirmutavamas olukorras spetsialistidega koostööle," lisab Kruus.

Kümme aastat koostööd inimeste kaitseks

MARAC-i mudeli kasutuselevõtt algas Eestis 2016. aastal Põlvas. Sellest kasvas välja üle-eestiline võrgustik, mis ühendab eri asutuste teadmised ja võimalused, et kõige keerulisemates perevägivalla juhtumites ühiselt tegutseda. Kümne aasta kogemus kinnitab, et MARAC toimib ja täidab oma eesmärki, liites ametkonnad ühtseks meeskonnaks ning pakkudes inimesele kõige kriitilisemal hetkel asjatundlikku ja usaldusväärset tuge.

Kümne aasta täitumist tähistati 28. oktoobril Tartus juubeliseminariga, kuhu kogunesid MARAC-i võrgustike liikmed ja koostööpartnerid üle Eesti.

Seminari avas sotsiaalkindlustusameti ohvriabi osakonna juhataja Kaire Tamm. Päeva esimeses osas „Teekond ja partnerlus" meenutasid sotsiaalkindlustusameti perevägivalla ohvrite abistamise teenuse juht Anne Klaar, Järvamaa ohvriabitöötaja Piret Vaher ning endine ohvriabi arendustalituse juht Triin Raudsepp MARAC-i algusaastaid ja selle kujunemist Eestis. Politsei- ja Piirivalveametis töötav Mari-Liis Mölder, kellel on ka varasem ohvriabitöö kogemus, rääkis politsei ja ohvriabi igapäevasest koostööst suure vägivallaohuga inimeste abistamisel.

Päeva teises pooles keskenduti MARAC-i praegusele tööle ja tulevikule. Kersti Kruus andis ülevaate mudeli hetkeseisust ja arengusuundadest. Seminari lõpetas sotsiaalkindlustusameti ohvriabi vabatahtlike ekspert Maria Olmanni juhitud maailmakohvik „Keerulise juhtumi anatoomia", kus osalejad arutasid elulisi juhtumeid ja jagasid praktilisi kogemusi.

Kümne aasta jooksul on MARAC-ist kujunenud oluline võimalus kaitsta inimesi, kelle elu või tervis on perevägivalla tõttu tõsises ohus. Edaspidi on eesmärk muuta koostöö veelgi sujuvamaks, vähendada asjaajamisele kuluvat aega ning tagada, et inimene saaks vajalikku abi võimalikult kiiresti ja tema vajadusi arvestades.

Silja Kessler
Sotsiaalkindlustusameti kommunikatsiooniosakonna kommunikatsioonipartner

KUST SAADA ABI?

Kui oled kogenud perevägivalda või muretsed kellegi lähedase pärast, võta ühendust ohvriabiga. Abi saamiseks ei pea ootama, kuni olukord muutub eluohtlikuks. Ohvriabist saad tuge ja nõu ka siis, kui sa pole veel valmis politseisse pöörduma.

Ohvriabi kriisitelefon 116 006 on tasuta ja avatud ööpäev läbi. Nõu saab küsida ka veebivestluses aadressil ohvriabi.ee. Soovi korral võid jääda anonüümseks.

Kui sinu või kellegi teise elu või tervis on vahetus ohus, helista hädaabinumbril 112.

Turvalisuse töötoas arutleti laudkondades. Foto: Tiina Hallimäe

Võru linn arutas turvalisema elukeskkonna kujundamise võimalusi

TURVALISUS 23. oktoobril toimus Kandles turvalisuse arenguprogrammi teine seminar-töötuba, mille keskmes olid ennetustöö, turvalise elukeskkonna kujundamine ning kohaliku omavalitsuse roll selles.

Töökohtumisel arutleti neljas laudkonnas ning teemad olid kriisivalmidus, riskinoored ja tugisüsteemid ning ennetustegevused. Aruteludes keskenduti eesmärkide püstitamisele ja konkreetsete tegevuste kavandamisele.

Lisaks linnavalitsuse esindajatele osalesid aruteludes hallatavate asutuste esindajad, partnerid ning jõustruktuuride esindajad.

Võru linna turvalisuse arenguprogrammi tegevused toimuvad projekti „Ennetava ja turvalise elukeskkonna arendamine" raames, mida rahastab Euroopa Liit.

Marianne Mett
avalike suhete spetsialist

Kaasrahastanud Euroopa Liit

Eesti tuleviku heaks

VÕRUMAA KESKRAAMATUKOGU TEGEMISTEST

Võrumaa raamatukogutöötajad käisid Oodis tarkust taga nõudmas

ÕPPEREIS 25. septembril võtsid Võrumaa raamatukogutöötajad ette pika reisi Helsingi keskraamatukokku Oodi, et koguda inspiratsiooni, tutvuda Oodi töökorraldusega ja uurida, kuidas seal seenioreid digipädevateks koolitatakse.

Oodi on üks Helsingi linnaraamatukogu 38 filiaalist ja kuulub Helsingi piirkonna (Helsingi, Vantaa, Kauniainen ja Espoo) avalike raamatukogude Helmet-võrgustikku. Oodi ei ole Helsingi peamine raamatukogu, selleks on hoopis Pasila raamatukogu, mis on halduskeskuseks ja täidab riiklikke arendusülesandeid. Oodi raamatukogus on ainult 100 000 raamatut, ajakirja, ajalehte, nooti, filmi ja mängu. Võrumaa Keskraamatukogus on see-eest väljaandeid rohkem kui Oodis, st ligikaudu 110 000. Oodi kollektsioon sisaldab raamatuid umbes 20 erinevas keeles ja eestikeelseid raamatuid märkasime riiulitel palju. Raamatud ei seisa lihtsalt riiulitel, vaid ringlevad vastavalt lugejate soovidele Helsingi piirkonna 38 raamatukogu vahel.

Oodis võtsid võrukaid vastu inglise ja eesti keeles rääkivad giidid ja meie suur grupp jagunes vastavalt keeleoskusele kaheks. Kolleegide tagasiside põhjal võib öelda, et eesti keeles perfektselt rääkinud giid jagas tunduvalt rohkem huvitavat infot, kui teisele grupile osaks sai.

Oodi üllatas mitmes mõttes. Seda võib nimetada kogukonnakeskuseks, kus asub ühtlasi ka raamatukogu. Oodis ei aeta kedagi ära, sinna on oodatud kõik kogukonna liikmed ja ruume kasutatakse maksimaalselt kõigi hüvanguks. Esimesel korrusel asuvad ürituste toimumiskohad, näiteks kino ja mitmeotstarbeline saal, seal saab tagastada laenatud väljaandeid, küsida infopunktist infot, mängida malet, mõnuleda kohvikus ja isegi telefonide laadimisjaamas oma nutiseadmeid laadida.

Võrumaa raamatukoguhoidjad Oodi raamatukogu ees. Foto: erakogu

Teine korrus on mõeldud õppimiseks ja suhtlemiseks, seal võib kasutada arvuteid, õmmelda, kokata, meisterdada ja kasutada mitmesuguseid loome- ja tehnoloogiaseadmeid, salvestada muusikat, taskuhäälinguid ja muud heli, teha foto- ja videotööd ning laenutada muude asjade hulgas isegi kohalike moekunstnike valmistatud rõivaid. Kui tekib idee midagi põnevat valmistada, siis Oodis on üsna suur võimalus, et selle ka päriselt valmis saab teha.

Kolmas korrus on nimetatud „Raamatuparadiisiks“ ning see on raamatute ja muude väljaannete päralt. Lisaks uskumatult ilusatele linnavaadetele kasvavad sellel korrusel ka elus puud ning tänu madalatele riiulitele ja kõrgele laele on seal palju valgust ja avarust. Lugemissaalis märkasime nutivaba ala, mis oli mõeldud ainult paberlehe lugejatele, arvutiga külastajad saadeti viisakalt mujale. Palju oli mõnusaid hubaseid istumisnurki ja hästi vahva lastele mõeldud mänguala, mis oli aktiivses kasutuses. Tähelepanu väärisid ringi toimetavad robotid Tatu, Patu ja Veera, mis aitasid töötajatel raamatuid ühest kohast teise transportida. Näiteks raalivad robotid raamatu tagastamisel ise välja, kas raamat läheb Oodi riiulisse või hoopis raamatulattu, mis varustab kõiki Helsingi piirkonna raamatukogusid.

Mõne kolleegi arvates on Oodis küll suurepärane keskkond, aga raamatukogu osa kogu hoone peale oli siiski üsna tagasihoidlik. Pigem jäi mulje suure külastatavusega päevakeskusest, kus oli inimesi tõesti väga palju.

Olime Oodis kokku leppinud kohtumise asutuse Enter ry esindaja Pirkkoga, kes tegi esitluse ja tutvustas oma asutuse tööd. Enter ry on seenioride ühing, mis pakub vanemaealistele Oodi külastajatele personaalset abi mobiiltelefonide, tahvelarvutite ja arvutite kasutamisel kaks korda nädalas teisipäeviti ja neljapäeviti. Enter ry pakub mitmesuguseid tegevusi, näiteks kaugkoolitusi, rootsi keele juhendamist ja kauginfotunde. Samuti pakutakse koolitusi päevakajalistel IT-teemadel nagu infoturve, tehisintellekt ja digitaliseerimine ning julgustatakse inimesi pidevalt õppima, kriitiliselt mõtlema ja probleeme loovalt lahendama. Abivajajad on oodatud ilma eelneva registreerimiseta. Eriliseks teeb selle nõustamise asjaolu, et just seeniorid õpetavad seeniore. Eakaaslased mõistavad paremini teiste seenioride probleeme ja pakuvad aeglast individuaalset nõustamist vastavalt inimese võimetele, ei kiirusta tagant ja õpetavad samm-sammult digimaailmas edasi liikuma. Võrumaa Keskraamatukogus oleme korraldanud paar korda aastas samalaadset populaarset koolitust „Muna õpetab kana“, aga meil on seenioride nõustajateks olnud noortekeskuse noored. Oodist saime innustust leida samuti mõni digitaalselt taibukas seenior, kes vabatahtlikuna võiks meie raamatukogus regulaarselt eakaaslasi õpetamas käia.

Oodi külastus oli põnev ja väga inspireeriv. Saime kaasa palju mõtteid ja ideid, mida Võrumaa raamatukogudes ellu viia, ja hilisõhtusel bussisõidul tagasi Võru poole keerles ringi mitmeid toredaid ja lennukaid plaane, kuidas saadud teadmisi kodus ära kasutada.

Võrumaa Keskraamatukogu õppereisi „Oodis tarkust taga nõudmas“ rahastas Kultuuriministeerium toetusmeetmest „Rahvaraamatukogude arendusprojektid“.

Merle Koik
Võrumaa Keskraamatukogu direktor

VÕRU KEELE NÄDAL

Ettelugejad näitasid, kui head lastekirjandust on võru keeles

ETTELUGEMINE „Kullõ, ma loe sullõ!“ – nii kõlas tänavuse võrukeelse ettelugemise päeva pealkiri. 5. novembril Võru lasteraamatukogu Tähesaalis peetud võrukeelne ettelugemispäev tõi kokku 33 noort võru kirjanduse sõpra üheksast Vana-Võrumaa koolist.

Nagu žürii liige, kirjanik ja ajakirjanik Jan Rahman ütles, oli tase ülikõrge ja keeleliselt väga hea. Ta kiitis ülesastujaid ja juhendajaid lugemispalade kireva ja õnnestunud valiku eest. „Mu meelest om lugõminõ paari aastaga soravambas lännü. Vai sis om asi tollõn, et olliti häste ette valmistanu. Mõlõmbal juhul saa seo iist õnnõ kittä,“ ütles Jan Rahman päevast kokkuvõtet tehes.

Lisaks Jan Rahmanile olid hindamiskogus veel Võru lasteraamatukogu juhataja Kristi Soll ja Võru Instituudi projektijuht Kaile Kabun.

Nooremate, 2.–4. klassi õpilaste seas tõstis žürii esile kolm lugejat: Mia Kõrtsmann (Võru Kreutzwaldi Kool), Joonas Šaduro (Võru Kreutzwaldi Kool), Juss-Mathias Soobel (Põlva Kooli Mammaste maja).

5.–7. klassi lugejate seas olid kõige kuulamapanevamad lugejad Taavet Lihtsa (Põlva Jakobi Kool), Hilda Marin Saar (Väike Werrone Kool) ja Robin Rõõmusoks (Rõuge Põhikooli Haanja õppekoht).

Ettelugemispäeva osalejad. Foto: Võro Instituut

Lugemispäeval tuli esitlusele ka uus, järjekorras juba 23. Tähekese number, mida tutvustas selle kokkuseadja Mariko Faster. Äsjased ettelugejad said kuulata mõnd Tähekese lugu ka autorite esituses. Ettelugemispäeva vedas eest Kadri G Laube.

2.–7. klassi lastele mõeldud ettelugemise päeva „Kullõ, ma loe sullõ!“ on Võru Instituudi eestvõttel korraldatud alates 2011. aastast. Paariaastase pausi järel kutsuti etlemishuvilised jälle kokku. Huvi päeva vastu oli suur ning muhedaid ja ka mõtlikke lugusid jagus koguni poolteise tunni sisse.

Võro Instituut

VÕRUMAA KESKRAAMATUKOGU LASTEOSAKONNAS NOVEMBRIS JA DETSEMBRIS:

- novembrikuus on klaaskapis võru keele nädala puhul näitus Võru Instituudi varamust;
- detsembris mängivad lasteosakonna töötajad Jaan Rannapi kirjutatud lugu „Jõulusokid“; palume rühmadel eelregistreeruda tel 782 1945;
- etendusest vabal ajal on võimalik lasteosakonna jõulutuba kasutada jõulupiltide tegemiseks;
- detsembris on soovijatel võimalus osaleda talvises tegevusbingos, mille auhinnaks on viibimine värskes õhus;
- detsembris on klaaskapis nostalgilised pühadeehted Võrumaa Muuseumist;
- aasta lõpuni on lasteosakonna seintel Võru Kesklinna Kooli Fr. R. Kreutzwaldi ausamba 100. sünnipäevale pühendatud õpilastööd ausammastest.

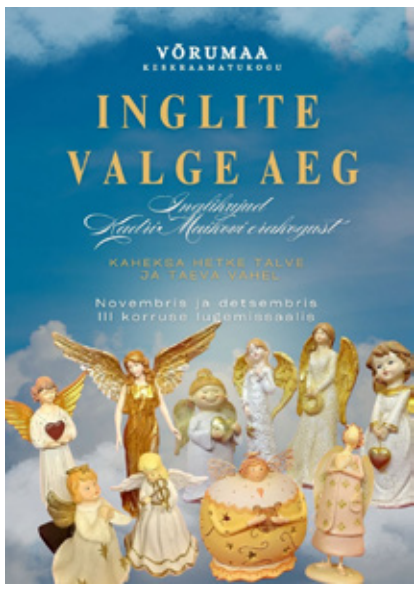

Kogukonnakeskuse projekti tegemisi

Linnavalitsuse eestvedamisel on koos Võru Noortekeskuse ja Võru Pensionäride Päevakeskusega käimas projekt, mille eesmärk on luua Jüri 42 hoonesse kogukonnakeskus, mis lähendab põlvkondi ja soodustab koostööd, toimib ühise toetava tegevuskeskkonnana ja pakub võimalusi ruumide ökonoomseks ristkasutuseks. Projekti raames uuendatakse avalikke teenuseid, tuginedes uuringutele ning strateegiadokumentidele. Projekt kestab 31. märtsini 2027.

Võru noortekeskus tähistas uut algust muinasjutulise peoga

SÜNNIPÄEV Võru noortekeskus tähistas 16. oktoobril 23. sünnipäeva ja avas Võru kogukonnamajas pidulikult uued noortekeskuse ruumid.

Avamislindi sõlmisid lahti Võru linnapea Urmas Tali ja Võru noortekeskuse juhataja Gitlin Kütt. Võru linnapea Urmas Tali avaldas siirast heameelt, et Jüri 42 hoone on saanud uue hingamise. „Hoidke ja nautige seda maja!“ soovis ta Võru noortekeskusele.

Pärast avamislindi lahtisõlmimist jooksid lapsed rõõmsalt Võru noortekeskuse uutesse ruumidesse.
Fotod: Janne Veetõusme

Sünnipäevatordi lõikas lahti Võru noortekeskuse juhataja Gitlin Kütt.

JJ-Streeti tantsukooli etendus Võru kogukonnakeskuse hoovis.

Pidulik sündmus algas Võru kogukonnakeskuse hoovist.

Sünnipäeval olid õnnitlemas nii uued naabrid Võru pensionäride päevakeskusest kui ka Võrumaa keskraamatukogu, kellega noortekeskus varem maja jagas. Lisaks olid õnnitlemas mitmed teised maakonna noortekeskused, Võru linnavolikogu liikmed jt.

Kõik õnnitlejad ja külalised said osa muinasjutulisest peost „Alice Imedemaal“ ainetel, kus elevust pakkuvaid tegevusi jätkus kogu õhtuks. Üritus oli maagiline ning detailideni paika sätitud, alustades kostüümidest ja grimmist, lõpetades heli, valguse ja dekoratsioonidega. Noored said külastada põgenemistuba, nautida JJ-Streeti tantsukooli etendust ja noortebändide kontserti. Üles astusid Vastseliina noorteansambel Krõps ja Võru Muusikakooli bänd Söörikud. Avamisel laulis ka krapsakas Anni-Amii Purga. Kontserdile järgnes hoogne disko.

Noored said proovida erinevaid maitseid ning õhtu koos muinasjututegelaste ja sõpradega fotoboksis jäädvustada. Toidud valmisid Võru noortekeskuse ja Võru pensionäride päevakeskuse noorte ja eakate koostöös. Teenindamas olid abiks Võrumaa Haridus- ja Tehnoloogiakeskuse õpilased.

Palju õnne, Võru noortekeskus! Ilusaid aegu uutes ruumides!

Birgit Pettai
linnalehe toimetaja

Kaasrahastanud Euroopa Liit
Eesti tuleviku heaks

Mis eakatel teoksil?

EAKAD Jüri 42 kogukonnakeskuses on valminud esimesed ruumid ja linna noored on need juba kasutusele võtnud. Maja avarat võimlat kasutavad ka eakad, kes käivad võimlemistundides. Võimlejaid on lisandunud, sest enam ei pea ronima teisele või kolmandale korrusele ning kellelgi ei ole enam kitsas.

Tulemas on toredaid ühisüritusi noortega, näiteks sanditamisele pühendatud õhtu 23. novembril. Täpsemat infot jälgi Võru Pensionäride Päevakeskuse kodulehel ja Facebookis.

Järgmine tantsupidu eakamale tantsurahvale toimub 22. novembril Võru Kandles. Lisaks pakub Sirli Tallo ka muid meelelahutuslikke tegevusi. Ta on tantsimiseks toredat muusikat valinud paljudele pidudele, ka eakamale rahvale. Kuna tänapäeval enam otseselt plaati ei keerutata, siis diskori nimetust ei julgegi kasutada.

Loviise Mäesalu on 14-aastane noor Tartust, kes on neli aastat pühendunud klassikalise laulu õppimisele ja soovib saada lauljaks. Praeguseks on tal oma noore ea kohta väga suur lavakogemus. Loviise on pälvinud esikohti rahvusvahelistel konkurssidel, laulnud suurtel lavadel 30-liikmelise orkestriga ning osaleb Vanemuise muusikalides. Tartu linn tunnustas teda 2026. aastal Kõrge Lennu stipendiumiga, mida antakse andekale ja edasipüüdlikule noorele oma lauluande arendamiseks. 22. novembril meile esitatav kava sisaldab osa lauludest, mida Loviise Mäesalu esitab ka 9. aprillil 2027 Austraalia Eesti Festivalil.

Keerulises rahvusvahelises olukorras pakub ehk huvi kuulata, mida asjast arvab ja edasiseks prognoosib olukorraga kursis olev Riigikogu väliskomisjoni esimees Marko Mihkelson, kes on valmis eakatega kohtuma päevakeskuse ruumes 26. novembril kell 11. Tule kuulama!

27. detsembril peame päevakeskuse aastalõpupeo taas Võru Kandles. Oodatud on kõik ringides osalevad inimesed. Külas on Ervin Lillepea koos ansambliga Kruiis. Jälgi reklaami!

Täiendavat infot on ka ringide tegevuse kohta, mida saab vaadata tunniplaanist. Võimlejad ja invaspordiring käivad koos aadressil Jüri 42, uutes noortekeskuse ruumides. Teised ringid toimetavad aadressil Lembitu 2 päevakeskuse ruumides. PIK tähendab, et ring tegutseb Võrumaa Puuetega Inimeste Koja kollektiivina. Ootame tegutsema, kaasa lööma ja aktiivselt toimetama! Huvi korral võta ringijuhiga ühendust. Kui ringitund toimub korra kuus, on osalustasu 2 eurot, kui käiakse kaks korda kuus koos, on tasu 4 eurot kuus.

Tule meie seltsi! Kohtumisteni!

Siiri Toomik
Võru Pensionäride Päevakeskuse juhataja

TUNNIPLAAN

PÄEV	KELLAAEG	HUVIRING	JUHENDAJA JA KONTAKT
ESMASPÄEV	kell 9.00	Võimlemisrühm I	Anna-Nurija Zariph 5392 7101
ESMASPÄEV	kell 9.00	Seenior-tantsurühm Hõbevalge	Jelena Nurk 551 9475
ESMASPÄEV	kell 10.00	Võimlemisrühm II	Reet Kangro 5551 4963
ESMASPÄEV	kell 11.15	Võimlemisrühm III (PIK)	Reet Kangro 5551 4963
TEISIPÄEV	kell 10.00	Segaansambel Elurõõm (PIK)	Eero Paltsepp 513 9180
TEISIPÄEV	kell 12.00	Käsitööring	Eve Joakit 508 6665
KOLMAPÄEV	kell 8.00	Rahvatantsu-rühm Karukell	Ere Kungla-Jalajas 5302 0233
KOLMAPÄEV	kell 10.00	Võimlemisrühm II	Reet Kangro 5551 4963
KOLMAPÄEV	kell 11.15	Võimlemisrühm III (PIK)	Reet Kangro 5551 4963
KOLMAPÄEV	kell 14.00	Kunstiring (PIK)	Liisu Tool 5348 6989
KOLMAPÄEV	kell 16.30	Seeniormeeskoor	Ara Bander 5551 6196
NELJAPÄEV	kell 9.00	Seenior-tantsurühm Hõbevalge	Jelena Nurk 551 9475
NELJAPÄEV	kell 9.00	Võimlemisrühm I	Anna-Nurija Zariph 5392 7101
NELJAPÄEV	kell 10.30	Sõnakunstiring Meelejahutaja	Kersti Mäesaar 514 7142
NELJAPÄEV	kell 12.00	Loovusring (PIK, Kreutzwaldi muuseumis)	Karmen Luiga
NELJAPÄEV	kell 17.00	Jooga	Kristi Viert 506 2859
REEDE	kell 10.00	Seltskonna-lauluring	Pauline Rammul 504 9784
REEDE	kell 10.30	Invaspordiring (PIK)	Andrei Baranov 5676 4743
REEDE	kell 12.00	Venekeelsete laulude ring	Pauline Rammul 504 9784
LAUPÄEV	kell 10.00	Seeniornaiskoor	Erja Arop 522 6383

NÄITUSED

Ühisnäitus „Maastikud ja vahealad“

Võrumaa Muuseumis on 28.11.2026–17.01.2027 avatud Kadri Toomi ja Taavi Suisalu ühisnäitus „Maastikud ja vahealad“. Näitust toetab Eesti Kultuurkapital.

Võrumaa Muuseum (aadressil Katariina allee 11, Võru) on avatud kolmapäevast pühapäevani kell 10–17.

Kadri Toomi ja Taavi Suisalu ühisnäitus „Maastikud ja vahealad“ koondab kahe eriilmelise kunstniku viimastel aastatel valminud teoseid. Kokkupuutepunkt kunstnike loomingus on maastikuga suhestumine ning maastiku kogemusest tõukuvad ideed. Teoste loomisel kasutatakse erinevaid tehnikaid ja lähenemisviise, mille kaudu põimuvad graafika, tehnoloogia, fotograafia, video, heli ja installatsioon. Kunstnikud aktiveerivad perifeerseid alasid kummastavateks kohtumisteks. Teoste kihilisus, mitmekesisus ja ruumiline ulatus loovad näitusel fragmentidest koosneva keskkonna, mis käsitleb maastiku tajumist, vahendamist ja taasesitamist kliimamuutuste ning tehnoloogilise arengu tingimustes.

Taavi Suisalu on lindistanud vulkaane ja mahakantud satelliite, komponeerinud muruniidukitele, sidunud bioloogilisi ja digitaalseid ökosüsteeme ning loonud datafiktsioone. Tema looming paikneb kunstilise ja teadusliku, stuudiopraktika ja välitööde piiril ning teda huvitab tehnoloogia mõju keskkonnale ning sotsiaalsete olendite käitumisele, tajule ja mõtlemisele.

Kadri Toom tegutseb eksperimentaalse kaasaegse graafika väljal. Teda huvitavad teemad on tihti seotud elukeskkonnaga. Viimase aja teosed tõukuvad maastiku kogemusest – nii ekraanidel, linnaruumis kui ka perifeersetel väljadel. Püüd väljuda traditsioonilisest vormist graafikas iseloomustab tema tegemisi.

Jana Huul
Võrumaa Muuseumi galerist

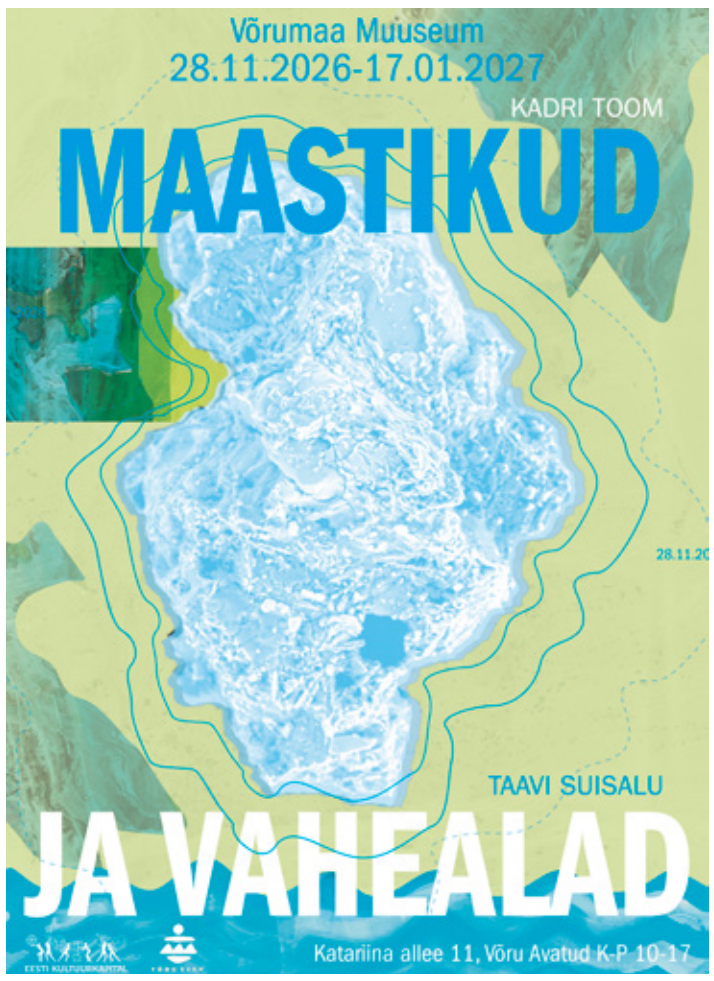

Võrumaa Muuseum ootab juubelinädalal külla

JUUBEL Võrumaa Muuseum tähistab tänavu 60. sünnipäeva. Võrumaale oluline mäluasutus loodi 23. novembril 1966 ning ümmarguse tähtpäeva puhul oodatakse külastajaid osa saama sünnipäevanädalast.

Juubeli puhul on kõigile sünnipäevaeelsel nädalal, 18.–22. novembrini, muuseumikülastus tasuta.

Veel viimast korda saab uudistada näitust „Sajanditagune Võru läbi Judeikinite perekonna loo“. Foto: Andres Treial

„Sellega tahame teha kingituse linnarahvale, muuseumisõpradele ning ajaloohuvilistele, tänu kellele meie töö kõik need aastad kestnud on,“ sõnas muuseumijuhataja ja peavarahoidja Mirja Ots. „Kui sa pole ammu muuseumist läbi astunud, on nüüd selleks hea võimalus,“ lisas ta.

Sünnipäevanädal on ühtlasi viimane võimalus külastada Võru linna ajaloole pühendatud näitusi „Sajanditagune Võru läbi Judeikinite perekonna loo“ ja „Võru neljas vaates“. 22. novembril toimuvad ka kaks viimast kuraatorituuri, kus saab lähemalt tutvuda näituste ja nende saamislooga. Kell 14.00 algab kuraatorituur näitusel „Võru neljas vaates“ Kadri Asmeriga ning kell 16.00 on võimalik kuulata Ilja Judeikini lugusid näitusel „Sajanditagune Võru läbi Judeikinite perekonna loo“. Lisaks on muuseumis välja pandud näitus 2025. aasta arheoloogilistest välitöödest koos Võrumaa leidudega, trepigaleriis saab tutvuda praeguse muuseumihoone kohal asunud Krümmeri koolimaja looga ning raamatukogust leiab muuseumi asutaja Aleksander Krulli lapsepõlve tinasõdurite kogu.

Tule tähistama Võrumaa Muuseumi 60. sünnipäeva!

Võrumaa Muuseum

Eesti seppade ühistööna valminud infostend sai Võrus oma koha

KUNST Katariina allee otsa Võrumaa Muuseumi juurde paigaldati oktoobri keskel omanäoline sepistatud infostend, mille valmimisse andis oma panuse üle 20 Eesti sepa.

Võrumaa Muuseumi juurde paigaldati oktoobri keskel omanäoline sepistatud infostend. Fotod: Marianne Mett

Võru kesklinnas toimunud avalike töödemonstratsioonide käigus valmistasid sepad infostendi erinevaid elemente, millest hiljem pandi kokku terviklik sepistatud stend.

Infostendi valmistamine sai alguse juulis Võru Pärimustantsu Festivali ajal toimunud Eesti Seppade Ühenduse suvesündmusel. Võru kesklinnas toimunud avalike töödemonstratsioonide käigus valmistasid sepad infostendi erinevaid elemente, millest hiljem pandi kokku terviklik sepistatud stend. Eriliseks teevad infostendi seppade meistrimärkidega rõngad ehk võrud, millega meistrid jätsid ühisele tööle oma jälje.

Infostendi kavandi autor on Ivar Feldmann ja konsultant Heigo Jelle.

„Katariina alleele on tekkinud piltlikult öeldes kunstiline kolmnurk, mis ühendab kolme nime – Ivar Feldmann, Jaak Soans ja Amandus Adamson. Igaüks neist on oma loominguga andnud sellele paigale erilise tähenduse ning uus ainulaadne sepistatud infostend rikastab meie linnaruumi veelgi,“ sõnas Võru abilinnapea Jüri Kaver.

Lisaks ilmestab Katariina alleed 2025. aastast ka Marko Mäetamme installatsioon „Mõttemullid“. Sellest sügisest jääb killuke sepakunsti kaunistama Võru linnaruumi, täites samal ajal praktilist ülesannet: Võrumaa Muuseum saab infostendil oma tulevastest üritustest linnarahvale ja külalistele teada anda.

Suur tänu Eesti Seppade Ühendusele ja kõigile meistritele, kelle ühise töö tulemusena sai Võru linn juurde ainulaadse sepiskunstiteose!

Sepistatud infostendi loomist toetasid Võru linn ja Eesti Kultuurkapital.

Marianne Mett
avalike suhete spetsialist

Eesti ja Läti paadipärand jõudis Võru Instituudi aeda

NÄITUS Võru Instituudi aias avati 22. oktoobril eesti- ja ingliskeelsete tekstidega näitus „Pärand vee peal“, mis tutvustab Eesti ja Läti ühist paadiehituspärandit, ajaloolisi veeteid ja ühepuulootsikute traditsiooni.

Näitus on valminud Interregi Eesti-Läti programmi projekti „Heritage on the Water: Community Engagement through Logboat Building and Archeological Discovery“ (HOW) raames, mille osalised on Võru Instituut, Cēsise vallavalitsus ja MTÜ Ühepuulootsiku Ühing.

Samal hommikul kõneles Võrumaa Muuseumi peavarahoidja Mirja Ots Võru Instituudi teaduskonverentsil „Läänemeresoome piirid“ Kirikumäe järvest leitud Eesti vanimast ühepuupaadist. Avamise puhul tõi Võru Instituudi teadur Evar Saar uudistamiseks kohale ka omavalmistatud haabja, millega 2010. aastast on sõidetud Pühajõe, Mustjõe ja Koiva peal. Seega on paaditraditsiooniga tutvumiseks Võrumaal palju põhjust ning kõik huvilised on oodatud Võru Instituuti sisse astuma!

Võrumaa Muuseum

Näitus „Pärand vee peal“ tõi Võru Instituudi aeda hulgaliselt huvilisi. Fotod: erakogu

Näitusel on nii eesti- kui ka ingliskeelsed tekstid.

Näituse avamise puhul tõi Võru Instituudi teadur Evar Saar uudistamiseks kohale omavalmistatud haabja, millega 2010. aastast on sõidetud Pühajõe, Mustjõe ja Koiva peal.

INTERVJUU

Võru-Viljandi sõpruskohtumine. Foto: erakogu

Tänu erinevatele mänguõhtutele leitakse uusi mängututtavaid. Foto: Võrumaa Spordiliit

Võru maakonna padeli meistrivõistlused Võru Padelis toimusid tänavu märtsi lõpus. Foto: Võrumaa Spordiliit

Padel on Võrus leidnud oma koha ja kasvab koos mängijatega

Kadri Vaglakes: „Mulle väga meeldib näha mängijaid arenemas“

HOBI Võru Padeli kodulehel on kirjas väga kutsuv lause: „Tule naudi mängu iga ilmaga! Sadagu vihma või paistku kuum päikene – meie keskuses on võimalik mängida iga päev kell 6.00–23.00.“ Seekord on intervjuu fookuses Võru linna eelmise aasta uus tulija Võru Padel, millest on lühikese tegutsemisaja jooksul kujunenud aktiivne kohtumispaik sadadele mängijatele. Võru Padel mitmekesistab Võru liikumiskultuuri, olles oluline osa linna vaba aja veetmise võimalustest. Oma mõtteid jagab Võru Padeli eestvedaja Kadri Vaglakes.

Milline oli teekond esialgsest ideest Võru Padeli avamiseni?

Võru Padel on 2025. aasta märtsis avatud Kagu-Eesti esimene kolme väljakuga padelikeskus. Oma teise lapsega Rõuge Vallavalitsusest lapsehoolduspuhkusel olles jäi sotsiaalmeedias üha enam silma, et nii paljud inimesed mängivad padelit. Mäng tundus nii põnev ja kaasahaarav, et tekkis idee see mäng ka Võrumaale tuua. Kohe pärast idee tekkimist hakkasin otsima sobivaid äripindu, mida kahjuks Võrus ei olnud. Kõhklusi ja kahtlusi oli väga palju, aga pärast Põllu 4 ruumidega tutvumist otsustasin riskida ning sinna keskus rajada. Ideest keskuse avamiseni läks umbes kuus kuud.

Kui vaatate tagasi Võru Padeli senisele tegutsemisajale, siis mis on teid ennast kõige rohkem üllatanud? Kas tegelikkus on kujunenud selliseks, nagu alguses ette kujutasite?

Kõige rohkem on üllatanud, et Võrus ja selle lähiümbruses on nii palju inimesi, kellele padeli mängimine on saanud iganädalaseks harjumuseks. Olen ise palju uusi tuttavaid leidnud ning tänu padelile on tekkinud ka palju uusi sõpruskondi.

Kui alguses arvasin, et keskus on automaatne ning inimesed käivad mängimas ning ise midagi tegema ei pea, siis tegelikkus on midagi muud. Inimestega suhtlemist on palju. Mulle väga meeldib korraldada pühapäevakuid, sõpruskohtumisi, sünnipäevi, näha mängijaid arenemas ja uusi mängijaid mängukogemust saamas. Ka minu enda huvi padeli vastu on väga suur: vaatan FIPi mänge, erinevaid Eestis toimuvaid turniire ning iga päev tahaks mängida.

Võru linna aasta uue tulija tunnustuse tutvustuses räägiti juba sadadest mängijatest ning tekkinud padelikogukonnast. Kuidas see kogukond praeguseks välja näeb? Kas olete märganud, et padeliga tegelema hakkavad ka inimesed, kes varem eriti spordiga ei tegelenud?

Padelit mängivad väga erinevad inimesed. On neid, kes varem väga pallimänge mänginud pole, kuid on ka neid, kes hakkavad mängima teiste spordialade kõrvalt (jalgpall, võrkpall, tennis vms). Mängijad, kes on varem harrastanud mõnda muud pallimängu, õpivad padeli kõige kiiremini selgeks, sest igasugune pallimäng annab hea aluse padelimänguks. Samas on padel harrastajatasemel mängimiseks piisavalt lihtne mäng, et hakata seda mängima ilma, et sul oleks eelnev kogemus pallimängudes. Kui alguses mängisid koos pigem sõpruskonnad, siis praeguseks on tekkinud grupid tasemete järgi, sest kõik soovivad mängida oma tasemel mängijatega.

Millised on olnud mängijate ootused ja vajadused?

Mina usun, et inimeste harjumused on alati muutumises. Ühel hetkel tahad rohkem padelit mängida, teisel võrkpalli või midagi muud. Tänu kasvanud padelimängijate arvule leiavad mängijad ikka seltskonna kokku, et mängida, sest tänu erinevatele mänguõhtutele leitakse uusi mängututtavaid.

Tänavu avas Võrus uksed ka Kagu Reketikeskus, kus on samuti võimalik padelit mängida. Kuidas näete kahe keskuse tegutsemist ühes linnas?

Kahe keskuse olemasolu annab mängijale valikuvõimaluse, kus mängida, ning võimaluse leida mänguaeg kõige paremal ajal ehk pärast tööpäeva. Kindlasti toob keskuste olemasolu Võrru palju mängijaid ka mujalt Eestist. Võru Padelis on käinud mängijaid Soomest, Lätist ning erinevatest Eesti linnadest. Kui olen juhtunud olema keskuses sellel ajal, kui tuleb mängima inimesi, keda varem kohanud pole, olen alati küsinud, kust nad tulevad. Paljud ütlevad, et neil on alati reket autos ning kui käivad puhkamas, siis leiavad alati võimaluse, et teha ka üks mäng erinevates keskustes üle Eesti.

Milline on koostöö teiste padelikeskuste ja -kogukondadega?

Kaks korda aastas toimuvad Võru ja Viljandi sõpruskohtumised – üks Võrus ja teine Viljandis. Mängud võitnud linn saab karika ning järgmisel kohtumisel on teisel linnal võimalik see tagasi võita. Kokku on olnud kolm kohtumist. Esimene kohtumine toimus Viljandis. Võrukad olid tolleks hetkeks mänginud vaid neli kuud. Kohtumise võitis Viljandi. Teine kohtumine toimus Võrus ning tol korral võitsime tasavägiselt, aga saime karika endale. Kolmas kohtumine oli tänavu augustis ning sel korral võitis taas Viljandi. Sõpruskohtumisi on olnud ka Pärnuga.

Millisena näete Võru Padeli rolli linna spordielus mõne aasta pärast? Kas soovite jääda eelkõige harrastajatele mõeldud mängukohaks või on teil ambitsiooni arendada ka võistlus- ja treeningtegevust?

Võru Padeli eesmärk on pakkuda mängurõõmu kõigile, et see oleks taskukohane nii täiskasvanud harrastajatele kui ka lastele ja noortele. Ambitsiooni võistlus- ja treeningtegevust arendada ei ole, jääme pakkuma mängurõõmu harrastusmängijatele.

Küsis Birgit Pettai
linnalehe toimetaja

KEEL JA KULTUUR

Vana-Võromaa ja Setomaa omavalitsused ning organisatsioonid sõlmisid Uma leppe

KOOSTÖÖ 29. oktoobril sõlmiti Võru Kreutzwaldi Koolis toimunud maakonna metoodikaseminaril Uma lepe, millega seati ühised eesmärgid võru ja seto keele kasutamise suurendamiseks haridusasutustes ning kohaliku omakultuuri hoidmiseks ja edendamiseks. Leppega liitus 15 osapoolt, sealhulgas üheksa omavalitsust Võru, Põlva ja Valga maakonnast.

„Täna on väga oluline ja ajalooline päev Vana-Võromaa ja Setomaa jaoks," ütles Võrumaa Arenduskeskuse juhatuse liige Tiit Toots Võru maakonna omavalitsuste nimel. „Me sõlmime Uma leppe, millega võtame üheskoos sihiks selle, et tahame hoida piirkonna jaoks üht olulist väärtust – võru ja seto keelt ning kultuuri. Teisalt on tänane päev ajalooline ka selles mõttes, et nii laiapõhjalist koostöölepet ei ole minu teada tänased lepingu osapooled varem sõlminud. Me kõik ütleme välja, et võru ja seto keel ning kultuur on meie jaoks olulised, tahame neid hoida ja edasi anda."

Uma leppe allkirjastamine Võru Kreutzwaldi Koolis. Foto: Robi Zuts

Leppe eesmärkide elluviimisel on oluline roll ka kooli- ja lasteaiaõpetajatel, kes aitavad tuua kohalikku keelt ja kultuuri igapäevasesse õppetöösse.

„Võru ja seto keel on meie kodutunne ja mälu – seetõttu on hea meel, et ka kõik Põlvamaa omavalitsused leppega liituvad. Samuti teeb hea meelt, et meil siin Kagu-Eestis on säilinud võime koostööd teha ja kokku hoida," lausus Põlvamaa omavalitsuste nimel Põlva vallavanem Maris Neeno. „Me teeme kõike ikka selle nimel, et meil oleks jätkuvalt inimesi, kes neid keeli kõnelevad ning sama kodutunnet ja mälu hindavad."

Eesmärgid aastaks 2030

Uma leppega seatakse eesmärgiks, et aastaks 2030 toimuks kõigis Võru maakonna koolides vähemalt 20% õppetööst ning lasteaedades vähemalt 25% õppetööst võru või seto keeles. Samuti soovitakse, et maakonnas tegutseks vähemalt 15 täielikult võru- või setokeelset lasteaiarühma. Leppega liitunud Põlva- ja Valgamaa omavalitsused võtavad sihiks võru keele ja kultuuri hariduse lõimimise laiendamise oma haridusasutustes.

Eesmärkide saavutamiseks on kokku lepitud tegevussuunad, mis aitavad tuua kohalikku keelt ja kultuuri senisest enam nii õppetöösse kui ka kogukonnaellu. Õpetajaid ja haridusasutusi toetatakse koolituste, mentorluse ja õppematerjalidega. Samuti tugevdatakse koostööd omavalitsuste, kultuuriasutuste, kogukondade ja keeleekspertide vahel. Nii soovitakse tagada, et võru ja seto keel ning kohalik kultuur säiliksid ja kanduksid edasi ka järgmistele põlvkondadele.

Tartu Ülikooli eesti ja üldkeeleteaduse instituut on Uma leppe koostööpartner. Instituudi juhataja Ann Veismann sõnas, et ülikoolis uuritakse võru ja seto keelt jätkuvalt edasi ning lepe aitab toetada võru ja seto keele kõnelemist nende ajaloolistes piirkondades. Sealjuures toetab see ka kogu Eesti ühiskonna keelelist rikkust. „Ülikoolis õpetatakse võru ja seto keelt ning huvi selle vastu on suur – mitte ainult need, kes õpivad keeleteadusi, vaid valikainena võtavad seda ka teiste erialade inimesed."

Leppega liitus 15 osapoolt

Uma leppele kirjutasid alla Võru, Rõuge, Setomaa ja Antsla vald ning Võru linn Võru maakonnast, Kanepi, Räpina ja Põlva vald Põlva maakonnast ning Valga vald Valga maakonnast. Leppe osapooled on ka Võru Instituut, Seto Instituut, Võrumaa Arenduskeskus ja Setomaa Liit. Koostööpartneritena kirjutasid leppele alla Eesti Keele Instituut ning Tartu Ülikooli eesti ja üldkeeleteaduse instituut.

Võrumaa Arenduskeskus

Võru keele nädalal kõlas linnas tavalisest rohkem võru keelt

KEELEKULTUUR Võru keele nädalal kasutati rohkem võru keelt lasteaias ja koolis, kultuurimajas, raamatukogus ja mujal. Seda Lõuna-Eesti murret oli 2.–8. novembril kuulda kõikjal Võru linnas.

Tegevused lasteaedades

Tänu võru keele nädalale algas novembrikuu Võru Lasteaia Tähesära Sõlekese majas väga põnevalt. Terve nädal oli olulisel kohal pärimuse hoidmine.

Nädal juhatati sisse juba 29. oktoobril Võru Maksimarketis näituse „Tsirgusammul targõmbas" avamisega, kus laulsid Sõlekese maja Päikeselinnu rühma laululapsed. Näitusele, mille eesmärk oli tutvustada kodukandi põlist keelt ja kutsuda üles võru keelt rohkem kõnelema, saatsid pilte lapsed Võru- ja Põlvamaa lasteaedadest.

Igal hommikul tervitasid Tähesära lasteaia Sõlekese maja lapsi õuealal kõlavad võrukeelsed laulud, mis lõid rõõmsa meeleolu kogu päevaks. Nädala jooksul pakkus lasteaia köök võrukeelset menüüd Võrumaa maitsetega, tutvustades lastele kohalikke toidutraditsioone. Liikumistegevustes õpiti ja tantsiti pärimustantse, mille kaudu said lapsed kogeda esivanemate mängu- ja tantsukultuuri.

Lasteaia fuajees olid vaatamiseks välja pandud võrukeelne kirjandus ja õppematerjalid ning vanade fotode näitus, mis pakkus võimalust heita pilk piirkonna ajalukku ja inimeste ellu eri ajastutel.

Nädal algas pärimustantsu õpitoaga, mis viis lapsed lähemale nii võru keelele kui ka pärimuskultuurile. Õpituba juhendanud Kati Soon viis kogu tegevuse läbi võru keeles, toetudes laste heale keeleoskusele. Ringmängude ja tantsude kõrval said lapsed tutvuda erinevate rahvapillidega, nende hulgas kandle, hiiu kandle ehk talharpa, karmoška ja torupilliga. Õpitu kinnistamiseks lahendasid lapsed väikeseid mõistatusi, laulsid kaasa eeslauljale ning kuulasid Jan Rahmani jutuvestmist.

Laste laule ja mänge saatsid Võrumaa mudilaste võrukeelsel laulu- ja mängupäeval ühise orkestrina Võrumaa muusikaõpetajad. Fotod: erakogu

Nädal Sõlekese majas algas Kati Soone pärimustantsude õpitoaga, kus lapsed said tutvuda eri pillidega ja õppida nende saatel tantsima.

Nii põimusid liikumine, keel, muusika ja pärandkultuur üheks tervikuks.

Erilist elevust pakkus võrukeelne kino õuemajakeses, kus pärast filmi pakuti lastele sooja teed. Lapsevanemad said osaleda sõira valmistamise õpitoas ja õppida valmistama üht Võrumaa tuntumat traditsioonilist toitu. Aila Näpustuudio „Tsirgukene" töötuba andis lastele võimaluse meisterdada ning tutvuda rahvuslike motiividega.

Nädala lõpetas meeleolukas ettevõtmine „Uma käkk", mille raames pakuti lapsevanematele reedeõhtust ampsu ning veedeti koos meeldivalt aega. Pärast võru keele nädalat jätkusid tegevused näitusega „Maru Mart" ning kohtumisega „Jahijutud jahimehega", mis avasid lastele kohaliku looduse ja jahinduse põneva maailma.

Võru lasteaias Päkapikk algas võru keele nädal Vana-Võromaa lipu heiskamise ja võrukeelsete laulude laulmisega. Kogu nädalat vedas eest Keelepesa rühm. Nemad mängisid ka kogu lasteaiaperele ja vanematele võru keeles etendust „Jussikese seitse sõpra". Unistaja ja Õnneseene rühmad said võru keele nädalal osa jutuvestja Terje Lillmaa nukuteatrist. Lisaks toimus Ene Mähari *kiräkinda päiv*.

Võru lasteaias Punamütsike olid võru keele nädalal külas Silvi Jansons ja Kersti Kamberg. Lisaks korraldas Jan Rahman Sõlekese maja rühmadele jutuhommiku võrukeelsete juttude ja lauludega ja Aila Näpustuudio meisterdamistunnis valmisid laste käe läbi vahvad linnukesed.

Kavas oli ka Papa Kreutzwaldi Õueteatri võrukeelne jutukontsert ja lavastus „Ute iks soe är pett".

Võrukeelse arvutimängu Minecrafti mängimine Kagukeskuses.

4. novembril leidis aset Võru lasteaias Punamütsike suurejooneline Võrumaa mudilaste võrukeelne laulu- ja mängupäev, kus lapsed said üheskoos oma kodukandi keeles laulda ja mängida. Just nii hoiamegi oma Võrumaa keelt ja kultuuri. Üheskoos lauldi ja mängiti vahvaid võrukeelseid laule ja mänge: „Herätüslaul", „Mina lätsi Siidile", „Tõõnõ kunn", „Läki kodo kullakõnõ", „Talupoig võtsõ naasõ", „Sõit-sõit liina", „Mi läämi kaara põimma" ja „Lõvijaht". Laste laule ja mänge saatsid ühise orkestrina Võrumaa muusikaõpetajad.

Võrukeelsel laulu- ja mängupäeval osales 11 lasteaeda kokku 144 lapsega. Võrumaa Arenduskeskuse kultuurispetsialisti Kristi Valsi sõnul on nii vahva näha, kuidas võru keel elab ja kõlab juba kõige pisemate seas läbi laulude, mängude ja ühise tegutsemise.

Täname kõiki eestvedajaid, koostööpartnereid ja osalejaid, kes aitasid võru keele nädala lasteaedades sisukaks ja meeldejäävaks muuta. Üheskoos hoiame ja väärtustame oma piirkonna keelt ning kultuuripärandit.

Kirjanikega kohtumine koolis

Võru keele nädala avapäeval, 2. novembril, toimusid põnevad kohtumised kirjanikega. Võru Kreutzwaldi Kooli 5. klasside õpilastel käis külas kirjanik Triin Laan ning 7. klassidega kohtus kirjanik Contra. Mõlemad aitasid tuua võru keele ja kirjanduse õpilastele lähemale. Võru Gümnaasiumis oli avatud rändnäitus „Noorõ ja juurõ".

Kontsert ja zumba kultuurimajas

Võrust pärit laulja ja laulukirjutaja Kaisa Kuslapuu esitles 3. novembril Võru kultuurimajas Kannel oma esimest täispikka võrukeelset sooloalbumit „Vaŕo". Koos Kanada produtsendi ja multiinstrumentalisti Sam Gleasoniga loodud album ühendab *indie-* ja popmuusikat ning avardab ettekujutust tänapäevasest võrukeelsest muusikast. Lisaks Kaisa Kuslapuu enda tekstidele on plaadil kasutatud Raimond Kolga ja Kauksi Ülle loomingut.

Autor oli kontserdi järel väga liigutatud, sest tema muusikat tuli teiste seas kuulama kolm tema eeskuju: põhikooliaegne muusikaõpetaja Signe Rõõmus, viiuli- ja lõõtsamängija Kadri G Laube ja muusik Mari Kalkun.

Lisaks Võrule toimusid plaadiesitlused võru keele nädalal ka Tartus ja Tallinnas.

Teiste sündmuste seas tõmbas 4. novembril Võru kultuurimajas Kannel tähelepanu maailma esimene võrukeelne zumbatreening, mida juhendasid treener Kristiina Rauba ning luuletaja ja tõlkija Leila Holts.

Võrukeelse arvutimängu mängimine

6. novembri hilisõhtul mängis Võru Instituudi nooremteadur Hipp Saar ligi 35 noorega Võru Kagukeskuses võru keele nädala tähistamiseks võrukeelset arvutimängu Minecraft. Tegemist oli maailma esimese võrukeste *LAN-party*'ga. Mängu mängimise juhatas sisse Võru Gümnaasiumi noorte segakoor Silja Otsari dirigeerimisel. Lisaks mängis pilli võru keele nädala korraldaja Kadri G Laube. Ürituse lõpuks kuulutati välja Minecrafti Võru Maailma ehitusvõistlus, kuhu saab veel töid esitada.

Lisaks sai nädala jooksul osaleda veel rahvalauluõhtul ja mälumängul Võru Instituudis ning muidugi traditsioonilisel Uma Mekk suurlaadal Võru Spordikeskuses.

Võru Instituudi eestvõttel on võru keele nädalat peetud alates 2005. aastast. Keelenädal on kutsutud ellu selleks, et võrokesi rohkem oma keelt kõnelema innustada ja võru keelele ka kaugemal tähelepanu tõmmata. Tänavune võru keele nädal kandis pealkirja „Mu nimi om kiil. Võro kiil!" Bondi lause järgi pakkus tunnuslause välja Kristjan Luiga, kes on aastaid võru keele nädala kujundust teinud. Selle lausega tähistati võru keele agendikampaania seitsmendat aastat.

Koos hoiame oma juured tugevad ja võru keele kõlamas!

Birgit Pettai
linnalehe toimetaja

KIRJANDUSSÜNDMUSED

Võru lasteraamatukogu 75: „See ei ole raamatukogu, vaid kultuuripesa“

SÜNNIPÄEV Võru lasteraamatukogu tähistas 15. oktoobril 75. sünnipäeva koos praeguste ja endiste töötajate, heade sõprade ja koostööpartnerite, külaliste ja muidugi koos oma väikeste ja suurte lugejatega.

Siira jällenägemisrõõmuga kõlasid raamatukogu Tähesaalis südamlikud õnnesoovid, ilmekad luuletused ning tänusõnad neile, kes on raamatukogu arengusse panustanud. Äratundmisrõõmu pakkus lasteraamatukogu fotonäitus, mis aastatega aina täieneb. Ükski tähtpäev lennukate mõtetega lasteraamatukogus ei möödu ka ilma etenduseta. „Nagu ikka, võtame riiulist raamatu, loeme selle läbi ja avastame, et nii äge lugu – teeks etenduse,“ tutvustas Võru lasteraamatukogu juhataja Kristi Soll sünnipäevakülalistele lasteraamatukogu traditsiooni, mille järel vaadati nende praegu repertuaaris olevat Paul Stewarti raamatu „Sünnipäevakingid“ järgi tehtud etendust peaosades siilikese ja jänesega. Siili mängis Maarja Kirschbaum, jänest Maarja Ots ja jutustaja oli Kristi Soll.

„See ei ole raamatukogu, vaid kultuuripesa,“ ütles Võru Kesklinna Kooli direktor Kaare Lill tabavalt Võru lasteraamatukogu iseloomustuseks õnnitlussõnades. Raamatukogus saab osa nii etendustest, näitustest, ettelugemistest kui ka paljudest teistest toredatest tegevustest ja üritustest.

„Igale lapsele on meeldejääv esimene päev raamatukogus ja kohtumine esimest korda raamatukoguhoidjaga. *Lasteraamatukoguhoidja* on pikk ja lohisev sõna ja selle üle on lausa vaieldud, et peaks ikka ära muutma, sest see on eesti keeles liiga pikk sõna. Lasteraamatukoguhoidja nägu on alati soe ja sõbralik ning siin raamatukogus on läbi aegade töötanud pühendumusega raamatukoguhoidjad. Ühel raamatukogul peab olema tugev juht ja meil on tugevad juhid olnud läbi aegade,“ jutustas lasteraamatukogu endine töötaja Ere Raag ning meenutas Võru lasteraamatukogu eelmisi juhatajaid.

Võru lasteraamatukogu on asutatud 1951. aastal ning seda on juhtinud Heli Koik (Paat) (1951–1952), Mare Paat (1952–1973), Heidi Ratas (Eigi) (1974–2000), Helle Laanpere (2000–2024) ja Kristi Soll, kes on Võru keskraamatukogu lasteosakonna juhataja alates 14. oktoobrist 2024.

Suur aitäh, Võru lasteraamatukogu, 75 kirjanduslikult kultuurse aasta eest Võru linnas! Palju-palju õnne!

Birgit Pettai
linnalehe toimetaja

Ükski tähtpäev lasteraamatukogus ei möödu ilma etenduseta. Fotod: Birgit Pettai

Raamatukogu Tähesaalis kõlasid südamlikud õnnesoovid.

Kunstiraamatu esitlus Võrumaa Muuseumis. Foto: Andres Treial

Valminud on Toomas Kuusingu kunstiraamat „Harilikud inimesed. Harilikud maailmad“

KIRJANDUS 30. oktoobril esitles Toomas Kuusing Võrumaa Muuseumis oma kunstiraamatut „Harilikud inimesed. Harilikud maailmad“, mis annab mahuka ülevaate Toomas Kuusingu maalidest ja linoollõigetest.

Raamatusse on tekste kirjutanud kunstiteadlased Kadri Asmer ja Elnara Taidre, esseist Heili Sepp, kirjanik Lauri Sommer, kunstnik Al Paldrok ning kunstikoguja Reigo Kuivjõgi. Raamatu on kujundanud Peeter Laurits.

Peeter Lauritsa kujundatud raamatu kaas. Foto: erakogu

Maalikunstniku ja graafiku Toomas Kuusingu (s 1976) loomingut iseloomustab omanäoline visuaalne keel, milles kohtuvad Setomaa juured, Võrumaa kultuuriruum, Eesti kaasaegne ühiskond ja argielu satiir. Raamat „Harilikud inimesed. Harilikud maailmad“ võtab kokku ligi 25 aastat Kuusingu loomingut.

Kuusingu detailirohkes ja isikupärases loomingus põimuvad peen huumor, grotesk ning sügav empaatia inimese vastu. Kunstnik vaatleb harilike inimeste igapäevaseid harjumusi, rituaale ja ühiskondlikke rolle teravalt, kuid heatahtlikult – naerule järgneb äratundmine ja vastupidi. Lõuna-Eesti juurtest ning kunstiajaloo pärandist inspiratsiooni ammutades loob Kuusing kaasaegset rahvapärimust, mis jutustab meist ja meie ajast siin ja praegu. „Kuusingu huvi inimese vastu on olemuselt antropoloogiline. Ta ei mõista oma tegelaste üle moraalset kohut, ei jaga neid headeks ja halbadeks ega aseta ennast neist kõrgemale. Kuusingu maalid toimivad visuaalse välitööna, kus kunstnik jälgib tänapäeva inimese käitumismustreid ja inimestevahelisi suhteid,“ on sõnanud kunstiajaloolane Kadri Asmer.

Kadri Asmer ja Toomas Kuusing
kunstiraamatu „Harilikud inimesed. Harilikud maailmad“ koostajad

KREUTZWALDI MÄLESTUSPÄEV
14. detsembril kell 14

- Antakse kätte Kreutzwaldi mälestusmedal ja stipendium
- Enn Ernits „Kreutzwaldi jälgedes“
- Küünalde süütamine mälestussamba juures

Olete oodatud külaline
Kreutzwaldi memoriaalmuuseumis!

D.Fr.R.

MUUSIKA

Kandleansambli Helühand 20 tegevusaastat

SÜNNIPÄEV Käisime kadunud Milja Udrasega (1971–2017) Kandle kapelli koosseisus 1996., 1999. ja 2000. aastal Kaustises rahvusvahelisel folkloorifestivalil. Vaimustusime sealsest folkloori- ja pillikultuurist. Lavale astusid sajad lapsed väikekannelde või viiulitega. Neljaaastaselt viiuldajalt küsiti, kas viiulimäng on raske. Ta vastas, et ei ole, seista on raske. Külastasime üht Kaustise kodu, kus riidekapis rippus paarkümmend viiulit ja umbes kümme väikekannelt. Mängi, millist tahad!

Milja uuris kirjandusest, et Lõuna-Eestis on mängitud labaga väikekandleid, „et helü olesi jämmemp“, ja et seda kandle laba nimetatakse *helühannaks*. Helühand annab pillile tugevama kõla ja hiljem sai sellest ka meie ansambli nimetus. Esimesed pillid tegi meile Milja juhendamisel kadunud Aavo Saarva. Tol ajal ei olnud Eestis labaga väikekandleid. Me armusime nendesse pillidesse. See kõla lummas meid! Ja Milja hakkas Võru Loovuskoolis kandlemängu lastele õpetama. Mõni aasta hiljem, 2003. aastal, hakkasin mina Antsla Gümnaasiumis kannelt õpetama, algul muusikatunnis, hiljem ringitunnis. 2006. aastal tuli Milja toredale mõttele, et kuna Võru ja Antsla kanneldajad esinesid alati koos, siis võiks meil olla ühine nimi – kandleansambel Helühand.

Aastatel 2007 ja 2010 osalesime juba rahvusvahelisel folkloorifestivalil Baltica ja Võru Folkloorifestivalil. 2007. aastal võtsime osa ka Ahjal XIV vabariiklikust laste murde- ja folklooripäevast ja aasta hiljem korraldasime selle juba ise. Aastatel 2007, 2009 ja 2011 käisime Tallinnas laulupeo pillipeol. Aastatel 2009, 2011 ja 2013 korraldas Milja täiskasvanute kandlekoolituse, et oleks rohkem kanneldajaid, et saaks korraldada samasuguse kontserdi, nagu olime näinud Kaustises. Võru folkloorifestivalil astuski üles üle 30 kanneldaja.

Sellest ajast on palju meenutusi.

Helühand Võru Pärimustantsu Festivalil 2026 ansambli uue sildiga, mille kujundas Piret Kahre. Fotod: erakogu

Helühand rahvusvahelisel pärimuspeol Baltica 2026 Tallinnas Harjumäel.

Kristin kirjutab: „Mäletan seda korda, kui käisime Tallinnas, ilmselt Baltical, ja oli väga palav, vilus 32 kraadi ja sügavkülmast võetud vahtramahlad aitasid jahutada. Igal sügisel toimusid muuseumis kandlepäevad, mida enam ei korraldata, aga oli väga tore, et vanasti tehti. Ja on meeles ka, et oli päevi, kus käisime terve päev mitmes koolis ja mujal esinemas. Et oli väga tore, et ühel päeval sai ringi käia ja muudkui esineda. Muidugi oli tore ka Antsla kanneldajatega koos mängida, nendest on ka head mälestused ja oli lõbus koos käia mängimas. Sai ka käidud mitmes laagris, mis kestsid mitu päeva, ja sealt sai ka uusi kogemusi.“

Anne Kodu kirjutab: „Kandlemäng oli minu lapsepõlves üks etapp, kuhu ma kuidagi sattusin. Kuigi pillimängust ei saanud minu suurt kirge, andis see aeg mulle kindlasti lapsena arenemisvõimalusi (kohusetundlikkus, esinemisjulgus, aju areng harjutamiste ja lugude meelespidamisena). Olid toredad laagrid, kus sai veeta aega eakaaslastega. Tänaseks olen küll musitseerimisest ja pillimängust kaugeks jäänud ja tegutsen insenerina, aga usun, et see kogemus oli omal moel minu arengule kasulik.“

Tänaseks on algkoosseisu noortest saanud täiskasvanud, kes on läinud oma teed. Kristin Avansi on ainuke kanneldaja, kes alustas oma pilliõpinguid 2007. aastal Võru Loovuskoolis ja käib Tartust siiani meiega proovides ja võimaluste piires esinemas. Enamik Helühanna tänaseid mängijaid on täiskasvanute kandlekoolitusel osalejad, kes on musitseerimisse kaasanud ka uusi sõpru.

Ansambli repertuaar on kõlanud arvukatel festivalidel ja rahvamuusikapidudel nii Eestis kui ka välismaal. 20 aastaga on meie repertuaaris olnud palju kohalikku folkloori ja muidu toredaid pillilugusid. Lähiajal on meil plaanis välja anda teine kandlevihik. 2010. aastal andis esimese vihiku välja kadunud Milja Udras, et mängijad ei peaks paljundatud lehekestelt mängima, vaid lood oleksid raamatus.

Vaimustus väikekandle kõlast ja muusikast elab edasi!

Kersti Kamberg
kandleansambli Helühand juhendaja

SPORT

Võru kaljuronijad tõid Eesti meistrivõistlustelt koju seitse medalit

VÕISTLUS Võru kaljuronijad osalesid 18. oktoobril Rakveres toimunud Eesti kiirronimise meistrivõistlustel ja võitsid kokku seitse medalit – kolm kulda, kolm hõbedat ja ühe pronksi. Eriti edukad olid Võru noormehed M15 vanuseklassis, kus võeti kolmikvõit.

Eesti kiirronimise meistrivõistlustel osales Võru spordiklubist Ekstreempark 13 kaljuronijat. Nende treener Hillar Irves peab edu aluseks järjepidevat treeningut ja head kambavaimu. „Tahan seda vaimu hoida ja viia sportronimise Võrus täiesti uuele tasemele. Kaljuronimine on olümpiaala ja ma ei näe ühtegi põhjust, miks me ei võiks siin Võrus teha tööd ja unistada sellest, et ühel päeval näeme oma ronijaid olümpiamängudel võistlemas," ütles Irves.

U11 ja U13 vanuseklassides võisteldi Rakveres 12-meetrisel vertikaalsel ronimisseinal. Iga võistleja läbis raja kaks korda ning arvesse läks parim aeg. N13 vanuseklassis võitis Loore Liisa Land ajaga 27,32 sekundit. N11 vanuseklassis võistelnud Sisley Maria Kuusk saavutas teise koha 28,69 sekundiga.

Võru kaljuronijad Rakveres. Foto: erakogu

U15, U17 ja täiskasvanute arvestuses võisteldi 12-meetrisel, viiekraadise ülekaldega kiirusronimisseinal. Pärast kvalifikatsioonironimisi pääses finaalidesse kuus kiiremat ronijat. M15 vanuseklassis saavutasid Võru noormehed kolmikvõidu. Esikoha võttis Rolan Ruotsi 22,31 sekundiga, teise koha Johann-Willjam Veddel 22,92 sekundiga ja kolmanda koha Oliver Needo 29,70 sekundiga.

Täiskasvanute meeste arvestuses krooniti Eesti meistriks Võru ronija Karl Robin Land ajaga 11,76 sekundit. Hõbemedali võitis samuti Võru spordiklubi Ekstreempark ronija Marten Verner Misnik ajaga 12,79 sekundit.

Naiste arvestuses saavutas Võru kaljuronija Kaisa Kamberg tubli neljanda koha ajaga 24,00 sekundit. Eesti meistriks krooniti Ella Elenur Kivi Ronimisklubist ajaga 17,24 sekundit.

Hillar Irves
MTÜ Spordiühing Ekstreempark kaljuronimise treener

Võru Spordikeskuses toimunud harrastusvõimlemise reklaampäeval osalesid võimlemishuvilised üle Eesti. Foto: Külli Leola

Harrastusvõimlemise reklaampäev tõi Võrru liikumisrõõmu ja säravaid etteasteid

VÕIMLEMINE 30.–31. oktoobril olid Võrus tähelepanu keskmes harrastusvõimlemine, liikumisrõõm ja uued teadmised. Ürituse juhatas sisse 30. oktoobril harrastusvõimlemise koolitus, mis pakkus osalejatele võimalust täiendada oma teadmisi ja oskusi ning ammutada uusi ideid.

31. oktoobril Võru Spordikeskuses toimunud harrastusvõimlemise reklaampäeval osalesid võimlemishuvilised üle Eesti. Publiku ette jõudis 20 eriilmelist võimlemiskava, kus oma oskusi näitasid nii kõige pisemad akrobaadid kui ka täiskasvanud võimlejad. Üles astusid Spordiklubi Trefoil Tallinnast, Võru Tantsukeskus, Võimlemisklubi Janika Tartu Junior Team ja Võru rühmad, Meie Stuudio Põlvast, Liia Palmse naisvõimlejad, Võimlemisklubi Sirutus, Pärnu Võimlemisklubi Rüht rühmad Fööniks ja Arabellad, Tantsustuudio Star Step ning Inga Jumping. Päev pakkus rohkelt liikumisrõõmu, kauneid etteasteid ja positiivseid emotsioone ning näitas, et võimlemine on jõukohane ja nauditav igas vanuses.

Harrastusvõimlemise reklaampäevade traditsioon on liikunud erinevatesse Eesti piirkondadesse. Viimati toimus samalaadne sündmus Võrus 2015. aastal. Tänavusi harrastusvõimlemise reklaampäevi korraldas VK Janika Võru koostöös Eesti Spordiseltsiga Kalev. Sel aastal oma 125. sünnipäeva tähistav Eesti Spordiselts Kalev kinkis kõigile osalejatele mälestuseks ka kauni juubelimedali. Sündmuse muutis eriti tähendusrikkaks ka see, et tänavu tähistame Eesti võimlemise 150. juubeliaastat.

Korraldajad tänavad südamest kõiki osalenud klubisid, treenereid, lapsi, lapsevanemaid, vabatahtlikke ja toetajaid, kes aitasid selle toreda sündmuse teoks teha.

Eliise Abel
Võimlemisklubi Janika Võru filiaali juhataja ja treener

Jõululaat kutsub taas head tegema!

HEATEGEVUS Võru waldorfkooli ja -lasteaeda ühendav Werrone Hariduskoda valmistub taas jõuluajaks ja kutsub kõiki 5. detsembril kell 12–15 jõululaadale.

Eelmisel aastal koguti laadaga raha maja peasissepääsu trepi renoveerimiseks. Tänu heade inimeste toetusele ongi trepp nüüd korda tehtud. See on rõõmustav näide sellest, kuidas ühine ettevõtmine ja paljude inimeste panus aitavad muuta meie linnaruumi kaunimaks.

Tänavu läheb jõululaada tulu Werrone Hariduskoja arendusfondi. Jõululaadal saab soetada laste ja kogukonnaliikmete valmistatud käsitööd, nautida heategevusliku kohviku hõrgutisi, osaleda õpitubades ja õnneloosis ning leida jõulurõõmu väikestest asjadest.

Tule jõululaadale, saa osa hubasest meeleolust ja aita kaasa Werrone Hariduskoja arengule! Koos tegutsedes sünnivad head asjad.

Werrone Hariduskoda

Igalt etapilt sai osaleja mälestuseks külmkapimagneti, mis sisaldas soovitusi, mida samas piirkonnas veel põnevat ette võtta saab. **Sport ja turism käsikäes!**

Kõnnist jooksuni, elamusest võiduni!

Kuu aega tagasi lõppenud Võrumaa jooksu- ja kõnnisarja 16. hooaeg tõestas taas, et põnevatel ja kaunitel Võru maakonna radadel ei loe mitte niivõrd sekundid ja protokollid, vaid ühine liikumisrõõm, värske õhk ja ägedad ühiselt kogetud elamused. Hooaja 12 etapist kolmandik ehk neli toimusid kas osaliselt või täielikult ka Võru linnas.

24. aprillist 10. oktoobrini väldanud mitmekülgne hooaeg pakkus osalejatele kokku 12 eriilmelist etappi üle kogu Võru maakonna, sidudes üheks tervikuks tippspordi, rahvaspordi, liikumise ja kauni Kagu-Eesti looduse. Kuigi sarja absoluutseteks üldvõitjateks krooniti tänavu kümnest etapist, kus ta osales, kaheksa võitnud ja kahel teiseks jäänud Raido Ränkel ning naistest kümne etapi hulgast kaks võitnud noor jooksutalent Erika Udras, olid sarja tõelisteks kangelasteks kõik, kes tossud jalga tõmbasid ja rajale astusid. Tänavu sai kasvõi ühe korra jala joonele 1935 erinevas vanuses jooksjat ja kõndijat. Ühtekokku koguti 5517 osaluskorda. Võrumaa jooksu- ja kõnnisarja võlu peitub paindlikkuses ja toetavas õhkkonnas – kui mõni etapp jäi teiste tegevuste tõttu vahele, ootasid enne finaaletappi kolm järeleaitamistundi. Tänu nendele sai täisskoori kirja tervelt 104 liikumissõpra! Puhtalt, ilma ühegi puudumise ja järeleaitamistunnita tegi kogu 12-etapilise ringi kaasa 63 inimest.

Väljakutset kevadest sügiseni pakkusid 30. ümber Vaskna järve jooks ja kõnd 24. aprillil, 45. Võru-Väimela maanteejooks ja -kõnd 30. aprillil, 45. jooks ja kõnd ümber Tamula järve 21. mail, 4. Luhamaa piirijooks ja -kõnd 6. juunil, 12. Rõuge maastikujooks ja -kõnd jaanipäeval, 6. Navi jooksu- ja kõnnitiir 5. juulil, 31. jooks ja kõnd ümber Uhtjärve 19. juulil, uustulnuk 1. Tiri jooks ja kõnd 31. juulil, 10. Ummamuudu Liina Üüjuusk ja -käümine 20. augustil, 15. Kütioru maastikujooks ja -kõnd 5. septembril, ümber Värska järve jooks ja kõnd 20. septembril ning pika hooaja lõpetas 10. oktoobril 42. Munamäe-Võru maastikujooks ja -kõnd.

Ühele on tähtsam tulemus, teisele osalemislust

Kuigi sarja suurimaks auhinnaks on rajalt saadud elamus, toredas seltskonnas veedetud aeg ning naeratus finišijoonel, väärivad pika hooaja jooksul näidatud stabiilsuse ja kiiruse eest esiletõstmist ka kõikide vanuseklasside tublimad. Kokku jagati punkte ja poodiumikohti 20 võistlusklassis ning autasustati põhidistantside ja noorte arvestuse absoluutseid esikolmikuid. Eespool nimetatud Raido Ränkeliga koos astusid absoluudis poodiumile Tõnis Timmi ja Aimar Hussar ning Erika Udrasele järgnesid teisel kohal Mirelle Vetemäe ja kolmandal kohal Eneli Mens. Poistest oli võidukas Kasper Kala, kellel olid tihedalt kannul Ron Lukas Ränkel ja Märt Väli. Tüdrukutest suurima punktiskoori kogus Lisanna Rannamets, kellega koos said rõõmustada ka poodiumi madalamatele astmetele astunud Mariette Raudsik ja Eliise Marii Mikson.

Vanuseklasside parimad olid Mariette Raudsik (N12), Kasper Kala (M12), Lisanna Rannamets (N14), Märt Väli (M14), Helena Sepp (N16), Gustav Kõva (M16), Erika Udras (N18), Paul Raid (M18), Anne Lee Tiks (N21), Tõnis Timmi (M21), Mirelle Vetemäe (N30), Raido Ränkel (M30), Consuelo Laanemäe Räim (N40), Aimar Hussar (M40), Marju Parv (N50), Margus Lehtna (M50), Riina Lepistik (N60), Urmas Voitka (M60), Leili Teeväli (N65+) ja Joel Kuhlman (M65+). Sealjuures 65+ vanuseklassid lühematel distantsidel oli sel hooajal arvestuses esmakordselt. Naiste arvestuse võitja Leili Teeväli, kes saab detsembris 80-aastaseks, kinnitas, et ta poleks enam sarjas osalenud, kui oleks pidanud oma vanuses pikemaid distantse läbima. Jooksulegend oli aga nüüd vapralt rajal ning igas finišis naeratus näol.

Lisaks punktiarvestusega võistlemisele saab sarjas kaasa lüüa ka lühemal vabadistantsil ning lühikesel minidistantsil, kus küll võetakse aega, kuid autasustamise tarbeks osalejaid ritta ei seata. Minidistantside sel hooajal päris korralikult kasvanud osalejaskonna moodustasid suuresti mudilaste jooksust välja kasvanud välejalad, kellele järgmine distants on veel liiga pikk. See võimaldab sujuvalt pikematele radadele üle minna. Lühema vabadistantsi võivad valida kõik, kelle vanuseklassis on võistlusdistantsid pikad, kuid kes ei soovi neid joosta. Ei mingit võiduajamist, vaid omas tempos kulgemine ja emotsioonide kogumine. Suure osa osalejaskonnast moodustavad kõndijad, keda tundub kohati olevat juba rohkemgi kui jooksjaid! Ning see teeb korraldajatele vaid rõõmu, et liigutakse koos tervete sõprus- ja perekondadega. Ja muidugi mudilased! Need särasilmad nii stardis rajal kui finišis toovad naeratuse näole ka kõige tõsisemale inimesele. See emotsioon on see, mis võiks kanduda edasi ka neile, kes pole sarjas veel osalenud või on osalemises pausi teinud. Tule, koge ja veendu – see ongi tegelikult nii äge, kui meie rõõmsate osalejate nägudest paistab!

Tunnustatud järjepidevus

Järjepidevuse ja osaluskordade põhjal on olnud traditsiooniks tunnustada kõige usinamaid mitmes arvestuses. Nii tehti ka 16. hooajal. Aktiivseimad perekonnad olid Kivi, Ots, Palo, Roojärv, Aarand, Lett, Eenlo, Parv ja Pärna. Usinamad sõpruskonnad: Jooksusõbrad, Kambavaim 2.0 ja Sõpruskond Antsla. Ettevõtetest sai tunnustuse Valio Võru. Aktiivseima lasteaia tiitli pälvisid Tähesära lasteaia Okasroosikese ja Sõlekese majad. Koolidest olid aktiivseimad Parksepa Keskkool ja Osula Põhikool. Spordiklubidest näitas suurimat järjepidevust üles spordiklubi Deporte.

Aktiivsed perekonnad. Kõik saab alguse kodust! Järjepidevusele aitab kaasa üksteise utsitamine ja kaasamine. Kõik kaksteist etappi said tabelisse kirja üheksa perekonna esindused: Kivi, Ots, Palo, Roojärv, Aarand, Lett, Eenlo, Parv ja Pärna.

Tagasiside

Kõik etapid kaasa teinud ning N40 klassi võitnud **Consuelo Laanemäe Räim**:

„Suur tänu ja maani kummardus Võrumaa Spordiliidule ja kõikidele toetajatele ning abilistele! Teete oma tööd südamega ning pühendunult, mida on igal sarja võistlusel tunda ning näha. On suur privileeg elada Võrus ja nautida nii heal tasemel spordivõistlusi oma kodus. Jaksu ja motivatsiooni jätkata!“

12st kõnnietapist 11 kaasa teinud **Omar ja Anita Kikas**:

„Täname ägeda kõnnisarja eest! Tänu sellele läbisime nurgataguseid, kuhu pole eales sattunud. Ning tänu sarjas kogutud kilomeetritele julgesime sügisel ette võtta kuulsa Santiago de Compostela palverännutee, mille ametlik distants on 118 km. Meie kõndisime koos kõrvalepõigetega 140 km.“

Üleskutse

Sarja peakorraldaja, Võrumaa Spordiliidu tegevjuht **Merike Õun**:

„Teame kõik, et elul on oma rütm – vahel tulevad vahele vigastused, muutused elus või lihtsalt muud tegemised, mis sunnivad armastatud harrastusest kõrvale jääma. Kui olete sarja viimastel aastatel vahele jätnud, siis teadke: teid oodatakse ja igatsetakse radadele tagasi! Liikumisretsepti kirjutame vajadusel välja kõigile soovijatele! Aprillis näeme?“

Tänukiri

Nii suuremahulise, poole aasta pikkuse sarja õnnestumise taga on alati tugev meeskonnatöö. Peakorraldaja Merike Õun edastab sügava tänu kõigile kohalikele etappide läbiviijatele, kelle hulka kuuluvad Haanja Suusaklubi, Luhamaa Külaselts, Luhamaa Nulga Priitahtlikud, Haanjamatkad, Navi Külaselts, Lasva Sõprade Selts, Antsla vallavalitsus, Uhtjärve Ürgoru Nõiariik, Värska OK Peko ja Setomaa vallavalitsus. Suur tänu kuulub ka kõikidele teistele omavalitsustele ning lahketele maaomanikele, kes lubasid jooksu- ja kõnnirajad läbi oma valduste viia. Südamliku tänu on ära teeninud ka kõik head toetajad. Hooajale panid õla alla Võrumaa Partnerluskogu, Piiriveere Liider, Võrumaa Toidukeskus, COOP Võru, Eesti Kultuurkapital ja Võrumaa ekspertgrupp, Danpower Eesti AS, Barrus AS, Võrumaa Arenduskeskus, Võrumaa Teataja, Treeningstuudio Fookus, OÜ Poleerkaru, Tamula veepark, Antsla vald, Rõuge vald, Setomaa vald, Võru vald, Võru linn. Aitäh kõikidele vabatahtlikele abilistele ning loomulikult osalejatele! Soovime ikka, et uuel aastal oleks teid kõiki veel palju rohkem!

Võru linnale Võru maakonna KOV töötajate võrkpallimeistri-võistluste pronks!

30. oktoobril kogunesid Võru maakonna omavalitsuste töötajad Värskasse, et sealses spordisaalis välja selgitada 2026. aasta meister võrkpallis. Osalesid kõik viis omavalitsust. Põnevaid pallilahinguid jagus terveks päevaks ja veel viimaste mängudeni polnud selge, kellele millist karva medalid kaela riputatakse. Tasavägiste mängudega võttis võidu Rõuge valla esindus, kuid kergelt ei alistunud neile Antsla vald ega Võru linn, kes said vastavalt hõbe- ja pronksmedalid. Neljandale kohale mängis end võõrustaja Setomaa vald ning viienda koha sai Võru vald. Muide, esimesed kaks kohta selgusid puhtalt mängudega, kuid järgmise kolme koha ritta seadmisel oli vaja kasutusele võtta ka kõrgem matemaatika. Sest kõik kogusid võrdselt 1 võidu ja 3 kaotust. Tore oligi, et mänguvõiduta ei jäänud ükski omavalitsus. Kõikide mängude tulemused leiab Võrumaa Spordiliidu kodulehelt **vorumaaspordiliit.ee.**

Pronksisesse Võru linna võistkonda kuulusid (vasakult) Tauno Asi, Märt Uibo, Karel Saarna, Kaidi Salujõe, võistkonna parimaks mängijaks valitud Raivo Hallik, Sirle Angela Sepp, Anti Haugas ja Urmas Tali.

AJALUGU

Kannel tähistab 145. aastapäeva lõikuspeoga

JUUBELIPIDU Mõeldes Kandlele, võin öelda, et mõtlen sellele kui oma teisele kodule. Esimesed tihedamad kokkupuuted algasid juba aastal 1976, kui tantsisime tollase Kandle kunstilise juhi Virve Lääne juures koos Maire Udrase ja Ülle Hummaliga. Nüüdseks on aastaid kogunenud juba 50. Uskumatu!

Kannel juubeldab! 145 on tõesti austust vääriv iga. Kandle lugu algas 1881. aastal seltsi asutamisega. Tänapäeval tegutseb SA Kannel.

Millest mõtlen? Võtsin appi Kandle 50. juubelil, 1931. aastal ilmunud artikli, mille mõtted sobivad ka tänasesse päeva.

Eelnevast saavad kõik teha omad järeldused. Nüüd aga tänasesse päeva, mil Kannel juubeldab. Ootame kõiki 21. novembril algusega kell 17.00 osa saama suurest lõikuspeost, mis võtab kokku ühe osa meie pikast teest. Kontsertetendus „Aastatel on tiivad“ on kantud Raimond Valgre aegumatust loomingust. Muusikutega on laval kõik meie tublid koorid – meeskoor, segakoorid Tervis ja Hilaro, naiskoorid Kannel ja Tempera.

Tantsulavastuses „Ülejala üle ea“ saab näha humoorikat läbilõiget 1950.–1960. aastate loomingust, mis ülekantud tähenduses annab tervikliku ülevaate ka Kandle ajaloolisest rännakust. Seda kõike esitavad meie kollektiivid: segarühmad Kannel ja Hopser, naisrühmad Kadriko, Viire, Tsõõr ja Kabujalakesed ning lasterühmad Riburadapidi I ja II, Helmekaalad. Kaasa teeb ka Kandle kapell.

Mõnusat salongimuusikat esitab Kandle puhkpilliorkester. Kandle tuttuues kinosaalis saab vaadata ajaloolisi kaadreid Kandle inimestest. Pidupäevale paneb punkti ansambel Swingers. Nagu vanasti, on ka nüüd avatud einelauad nii esimesel kui ka teisel korrusel.

Olete kõik väga oodatud!

Tea Kõrs
Kandle kunstiline juht
septembrist 2023

Kus on elujõudu, sääl on ka püsi. Ja kui wõib märkida, et meie noores intensiiwes kultuurielus on suutnud üks selts olla rahwa teenistuses poolsada [loe 145] aastat, siis see iseenesest ütleb juubelipäewal hää sõna.

Waatamata öeldule, on wiimasel ajal „Kandle“ seltsi tegewuse kohta warisenud nii mõnigi terav sõna. Ja wist on öelda mõndagi arwustawat „Kandle“ enese sees- ja wäljaspool praegugi. Kas on see Wargamäe Peaaru iseloomujoon, mis on omane meile eestlastele, kõikidele, wõi on oluliselt midagi liimist lahti?

Meeldiv on juubelipäeval puhul käia seltsiteed, kuid tõsi on, et eestlaste wiguotsiw iseloom on olnud kasuks kogu meie ettevõtmistele. Tahan toonitada, et asjalikud ja parandusinõudwad sõnad pole wälja läinud Wargamäe Peaaru tegude kohaselt, waid selleks, et kasulik olla kodulinna kandwamale üldkultuurilisele seltsile.

Wõrulased hindawad „Kandle“ ja tema tegelaste teeneid kõrgelt, sest 50 [loe 145] aastane juubilar on olnud määrawaks seltskonnaelu tuiksoonek Wõrus.

Tahaksime näha, et uuel 50 [loe 145] aastal „Kannel“ hindaks rohkem ajawaimu, heidaks ära kitsa wäljanägemise ning muutuks laiaks ning rohkelt osawõetawaks kõikide wõrulaste oma seltsika. Ei ole ülearune, kui „Kannel“ suudaks kaasa tõmmata ka naisperet [loe meesperet], kes seni on kahjuks jäänud võõraslapseks ja seni on pidanud leppima passiivse osaga. Mida rohkem käsi ja päid, seda kasulikum – olgu „Kandle“ hüüdsõna.

Soowime soojalt õnne „Kandlele“ ja ta tegelastele, et eel olewad aastad tooks uut hoogu ja teguderikkust meie wäikese kodulinna seltsielus.

J. M.

Elust Võru linnas 100 aastat tagasi

Milleks meil Wõrus telefon?

Wiimasel ajal on Wõru telefoni tarwitajate hulgas kuulda alalist nurinat selle kohta, et nende telefoni aparaadid mitte täiesti korras pole. Iseäranis kaebawad need, kes tahawad kõneleda Tartu ja Tallinna. Wäga tihti tuleb juhtumisi ette, et Tallinnaga kõneledes midagi ei kuule, kuna selle eest ikkagi maksma peab ja sellepärast küsiwad paljud: milleks meil Wõrus üldse telefon?

Elu nr 2, 06.11.1926

Südametooruse tipp

Kah „Samaaria mees“

Neil päewil kukkus wara hommikul libedal kõnniteel hra Luzuweri maja kohal maha hra M. ja wigastas jala. Kohe pääle õnnetut juhtumust tuli samast majast wälja keegi mees luua ja labidaga. Õnnetu palus abi, kuid wäljatulija pistis aitamise asemel sõimama. Hra M. lamas ligi pool tundi tänawal, kuni ta kodu wiisid 7-nda rügemendi sõdurid. Pärast on küll luuamees hra M. juures käind wabandamas, kuid ega see asja ei muuda, sest tähtis pole ju põrmugi, kes kukkus, waid iga inimese kohus on niisugusel juhusel oma abiandew käsi wäljasirutada.

Elu nr 2, 06.11.1926

Perekonnaisad ärgu olgu hooletud

Peri walla mehi Juliust ja Juhan Kurge oli külastanud kurg. Perekonna isad ei olnud hoolsad

Vaade Võru linnale Roosisaarelt. Foto: Eesti Rahva Muuseum

külaskäigust wallawalitsuses teatama; ühe kuulise tähtaja jooksul teatasid sellest hiljem, kui perekonnasäädus ette näeb. Sellepärast trahwis neid kumbagit Wõru 3. jsk. rahukohtunik käskotsusega wiiesaja margaga.

Elu nr 4, 13.11.1926

Wõru linna nime kohta

on selle lehe weergudel herrad W. Raudsepp ja A. Usin sõna wõtnud ja püüdnud seletust leida selle sõna tähendusele. Wist jääb küll weel selgitamatuks, mis „Wõro“ tähendab, ehk millest see tulnud, nagu suuremat osa kohanimesid üleüldse pole wõimalik ära seletada.

Igatahes Põhja-Eesti sõnaga „wõru“ pole „Wõro´l“ midagi ühist, sest siinpool on Põhja-Eesti „wõru“ – wahr, nagu agr. Usin wäga õigesti tähendas. Kes seletab ära, mis tähendus on näit. kohanimel „Tammula´l“, „Wäimela´l“, „Bunka´l“ jne.

Igatahes on kõigil nendel nimetustel omal ajal kindel tähendus olnud, mis aga aegade jooksul on kaduma läinud. Mõnda ka seletamatut kohanimetust tuleb kaunis tihti ette, nagu „Lalli“. Selle nimelisi talusid tean Kasaritsas, Tsoorus, Kõllestes ja Saaluse wallas. Kuid waewalt ütleb keegi ära, mis tähendus on sõnal „Lalli“. „Wõro“ nimelist kohta tean ainult weel ühe, nimelt on Saaluse wallas „Wõro“ küla.

On wäga tõenäolik, et sõna „Wõro“ ehk „Werro“ näib leksikaalselt omapärane moodustis olewat, ilma et seal oleks tahetud kuidagi koha geograafilist iseloomustust wäljendada.

Koha iseloomustamiseks pakub see sõna siiski wähe materjali.

Wõru Teataja nr 127, 02.11.1926

De Kastrozzal soow juubelipidustusi ka maakonnas korraldada.

Nagu teada, pühitses maagia-kunstnik J. Skrastin (De Kastrozza) hiljuti 35-aastast ametijuubelit, mil puhul ta linnas etendused korraldas. Nüüd on kunstnikul soow niisuguseid etendusi juubelipidustustega ka Räpinas ja Põlwas korraldada. Sel puhul on ta maakonnawalitsusele palwe esitanud etenduste sissetulekute pealt wõetawa lõbustusmaksu alandamiseks. Ühtlasi teatab ta, et wastasel korral ei ole wõimalik temal, suuri kulusid arwesse wõttes, etendusi korraldada, mille tagajärjel ka juubelipidustused ära pidada jääma, mis temale, kui kunstnikule wäga kurb olla.

Maakonnawalitsus on palwe rahuldamata jätnud. Nähtawasti ei ole ta kurbusele kaasa tundnud.

Wõru Teataja nr 131, 11.10.1926

Wõru linna solk ja mustus

jookseb sellekohaseid torusid mööda Tammula järwe, täites järwe igasuguste jäänustega, nii et kogu suwi, kuni hilja sügiseni on wesi roheline. Wõru linna järweäärsemad elanikud ei näi sellest aga hooliwat, wõttes järwest joogiks ja söögiks wett, paiguti säältsamast kohast, kuhu jookseb sisse haisew solk.

Elu nr 6, 20.11.1926

Tüüpiline Võru linna vaade 1920. aastatel. Foto: Võrumaa Muuseum

San Martino de Kastrozza koos abikaasa Emilie, tütre Helene ja poja Aleksandriga Foto: Võrumaa Muuseum

Rõõmurikkaid päevi ja head tervist novembrikuu juubilaridele!

90
VELDA-HELGI PEEDOSAAR
JUHAN KINSIVEER

85
MALLE PANG
TIIU ROOS
AIME OPER
MALLE RAA
LIIDI PARM
KERSTI KELDER
MALL HILLEP
VALLI VAIKMETS
SILVI KIVI
MAIE SOIDLA
HELE PUNG
KERSTI RAAG
ENE-MARET SIBUL
SILVI PIHLAPUU
RIIVO TALGRE

80
ENDLA LIIN
JUTA PIHUS
LENNARD PILLER

75
LIIDA LEHTSAAR
LEILI POST
KAJA EERIK
MARIA KÜLAVIR
AIGAR HALLOP
ANDRES ORU
VALERI SANIN
TÕNU LEIS
PEETER HAIN

70
VIRGE TULMIN
LIUBOV NAZAROVA
VAIKE PILLE
RAGNA MEELISTE
LILIA KUKK
HELJE TROLLA
MILVI PILLE
ANDU TÕRUKE
REIN RUSCH
URMAS ASI
VELLO JÄRVEOTS
SILVER SILD

*** Elanike arv seisuga 01.11.2026 oli 11 038, neist mehi 4931 ja naisi 6107.**

** Detsembrikuu juubilaridel, kes ei soovi enda nime avaldamist ajalehes, palume sellest teada anda 2. detsembriks telefonil 785 0914 või 5330 9511 või e-posti aadressil anneli.nelk@voru.ee.

Võru talvine tantsupäev tähistab 10. sünnipäeva

TANTS 5. detsembril täitub Võru linn tantsusammude, rõõmsate kohtumiste ja talvise peomeeleoluga, sest juba kümnendat korda toimub Võru talvine tantsupäev. Juubeliaasta kutsub pärimustantsuhuvilisi lähedalt ja kaugelt tantsima, vanu sõpru kohtama, uusi tutvusi looma ning nautima jõulueelset Võru linna.

Kümne aastaga on talvisest tantsupäevast kujunenud armastatud traditsioon, mis ühendab eri põlvkondade tantsijaid ja aitab hoida elus meie rikkalikku pärimustantsukultuuri. Selle päeva võlu peitubki koosolemises ja ühises tantsulustis.

Nagu juba tavaks saanud, toimub samal päeval ka Võru linna jõuluturg, mis pakub tantsupäeval osalejatele mõnusat laadamelu ja jõuluhõngu.

Tantsurõõmu jagub kogu päevaks!

Juubelipäev saab alguse kell 10 Võru Keskväljakul jõuluturu avamisega. Päeva jooksul astuvad laadalavale tantsurühmad, kes pakuvad oma esinemistega elamusi nii linnarahvale kui ka külalistele.

Kell 11 ootame kõige väiksemaid tantsusõpru laste tantsupooltunnile, kus saab lustida ja esimesi tantsusamme proovida. Päevakavasse mahuvad ka vahvad talvised rahvamängud.

Kell 12 ja 13 toimuvad Keskväljakul ühistantsude õpitoad. Mõlemas õpitoas õpetatakse erinevaid tantse, seega tasub osa võtta mõlemast!

Savijalakesed toovad Võrru juubelihõngu

Tänavuse tantsupäeva eriliseks külaliseks on Tallinna Tehnikakõrgkooli tantsuansambel Savijalakesed. 1967. aastal tegevust alustanud Savijalakesed on nooruslik ja energiline rahvatantsukollektiiv, kelle esinemistes kohtuvad hoog, täpsus, mängulisus ja siiras tantsulust. Ansamblil on pikaajaline esinemiskogemus nii Eesti tantsupidudel kui ka rahvusvahelistel festivalidel.

Järgmisel aastal tähistab ansambel 60. juubelit kontsertlavastusega „Teeme aega tantsule“, mis jõuab publiku ette 19. juunil 2027 Tallinna Salme Kultuurikeskuses. Lavastus kutsub mõtisklema aja ja selle väärtuse üle. Mis juhtub, kui püüame pidevalt aega võita, aina kiiremini edasi liikuda ja kõike paremini teha? Kas kiirustamise keskel jääb piisavalt aega sellele, mis on päriselt oluline? Rahvatantsu, tehnoloogia ja ootamatute kohtumiste kaudu otsitakse neile küsimustele vastuseid.

Võru publikul avaneb 5. detsembril kell 14 kultuurimajas Kannel võimalus näha esimesi katkendeid tulevasest juubelilavastusest.

14 pärimustantsu ja üks suur ühine tantsupidu

Võru talvise tantsupäeva üheks kõrghetkeks kujuneb taas suur ühistantsimine, mis algab kell 16 Võru Keskväljakul. Traditsiooniliselt kuulub kavasse 14 pärimustantsu ning kümnenda sünnipäeva puhul on tantsuvalikusse põimitud nii uusi tantse kui ka varasematest aastatest tuttavaid ja armsaks saanud lemmikuid.

Tänavu lisab juubelipäevale erilise sära esmakordselt koostöös Võru Kunstikooliga valmiv tuleatraktsioon. Kell 16.45, vahetult pärast ühistantsimist, saab Keskväljakul nautida tule ja valguse vaatemängu, mis loob talveõhtusse maagilise meeleolu.

Sellega pidu veel ei lõpe! Kell 17 jätkub pidu pubis 17, kus tõmbab lõõtsalood lahti lõõtspillimängija Helir Hoop. See on võimalus sõprade seltsis muljeid jagada ja juubelipäevale meeleolukas punkt panna.

Kümme aastat tantsurõõmu – ja sammume rõõmsalt edasi!

Võru talvine tantsupäev on tantsusündmus, aga ka kohtumispaik inimestele, keda ühendab armastus pärimuskultuuri, ühiste traditsioonide ja koosolemise vastu. Kümnes sünnipäev annab põhjust vaadata tänutundega tagasi möödunud aastatele, kuid veelgi olulisem on jätkata seda toredat traditsiooni ja tantsida rõõmsalt edasi. Kutsume kõiki tantsurühmi, tantsujuhte, pärimustantsusõpru ning Võru linna elanikke ja külalisi 5. detsembril sellest erilisest päevast osa saama. Tule ise tantsima, ela esinejatele kaasa, naudi jõuluturgu või saa lihtsalt osa talvisest peomeeleolust!

Kaxdri Mähar
Võru talvise tantsupäeva programmijuht

10. VÕRU TALVISE TANTSUPÄEVA KAVA 5. detsembril

- **kell 10.00** Võru linna jõuluturu avamine
- **kell 10.00–11.00** tantsurühmade esinemised jõuluturu laval
- **kell 11.00–11.30** laste tantsupooltund
- **kell 11.30–12.00** talvised rahvamängud
- **kell 12.00–12.30** ühistantsude I õpituba Võru Keskväljakul
- **kell 12.30–13.00** tantsurühmade esinemised jõuluturu laval
- **kell 13.00–13.30** ühistantsude II õpituba Võru Keskväljakul
- **kell 14.00–15.30** tantsuansambli Savijalakesed juubelilavastuse „Teeme aega tantsule“ eelvaade Võru kultuurimajas Kannel
- **kell 16.00–16.45** X Võru talvise tantsupäeva suur ühistantsimine Võru Keskväljakul
- **kell 16.45** tuleatraktsioon, mis valmib esmakordselt koostöös Võru Kunstikooliga
- **kell 17.00** tantsupäeva järelpidu pubis 17, lõõtspillil mängib Helir Hoop

Võru Suurkannataja Ekaterina kiriku teated

- **Laupäeval, 21. novembril** kell 9.00 peaingel Miikaeli ja kõigi auliste ilmihuta taevavägede koondmälestuse liturgia.
- **Pühapäeval, 22. novembril** kell 9.00 kahekümne viienda pühapäeva pärast kolmainupüha liturgia.
- **Pühapäeval, 29. novembril** kell 9.00 kahekümne kuuenda pühapäeva pärast kolmainupüha liturgia.
- **Reedel, 4. detsembril** kell 9.00 meie kõige pühama valitseja Jumalasünnitaja Ikkaneitsi Maria templisse minemise liturgia.
- **Pühapäeval, 6. detsembril** kell 9.00 kahekümne seitsmenda pühapäeva pärast kolmainupüha liturgia.
- **Esmaspäeval, 7. detsembril** kell 9.00 püha ja aulise suurmärtri Ekaterina mälestuse liturgia. Teenistust juhib pühitsetud Tartu piiskop Andreas.
- **Pühapäeval, 13. detsembril** kell 9.00 püha ja aulise apostli Andreas Esmakutsutu mälestuse liturgia.
- **Laupäeval, 19. detsembril** kell 9.00 meie püha isa Lüükia Mürra ülempiiskopi ja imetegija Nikolai mälestuse liturgia.
- **Pühapäeval, 20. detsembril** kell 9.00 kahekümne ühekssanda pühapäeva pärast kolmainupüha liturgia.

RAKVERETEATER
PIMEKAADER
AUTOR KATARIINA LIBE LAVASTAJA LEENI LINNA
K, 2. DETS KELL 19 VÕRU KANDLES
rakvereteater.ee piletimaailm.com piletilevi.ee

Kandles
7. detsembril
kell 19
VASK5 –
All You Need Is Christmas
Jõuluklassika virtuoossetes seadetes brass-kvintetile
Pilet 15/20
vorukannel.ee

OTT AARDAM
MARIA PETERSON
NELE SOOVÄLI
KARL KERMES
PRIIT PIUS
LAURA PETERSON AARDAM
ÜKSIKVISA
VÕRU KULTUURIMAJA KANNEL
9. DETSEMBRIL

SVEN NORDQVIST
PETTSONI JA FINDUSE
JÕULUD
teatribuss
OTT SEPP • MARKO MÄESAAR
Dramatiseering DONALD TOMBERG • Lavastaja MARKO MÄESAAR
Kunstnik TRIINU PUNGITS • Helilooja ANDRES VAGO
11. DETSEMBER kell 10.30
VÕRU KANNEL
Piletid PILETIMAAILMAST
teatribuss.ee

KEIK
WinterFest
11. detsember 2026 | 16.00–21.00 | KEIK, Võru
Müügiala
Avastusmäng
Põgenemistuba
Valgusshow
Esinemised
DJ ja muusika
Toit & joogid
Töötoad

Öine jõuluturg 2026
11. detsember kell 17–22
ate loomekeskuses
Eesti disain · keraamika · tekstiili- ja nahakunst · kunst · kodukujundus · käsitöö ja palju muud!
ate

psühholoogiline põnevik
Saagi lõhn
Harriet Toompere Liis Haab Kaisa Selde
14. dets Võru Kandles
Piletid Fiestas, Piletimaailmas, enne etendust kohapeal.
Algus 19:00 kellerteater.ee
põnevust!
KELLERTEATER

BIRGIT SARRAP
ja
MAREK SADAM
Jõulukontsert
LUMEVALGEST LUMEVALGEM
17. detsember | Võru Kannel
Kontserdi algus 19.00
Piletid Piletilevist
Lisainfo: www.kontserdiklubi.ee

KOIT TOOME KARL-ERIK TAUKAR
JÕULUKONTSERDID
21.12 Võru Kannel
algus kl 19.00
www.kontsert.ee